

**Verksamhetsberättelse
med årsredovisning 2019**
Studieförbundet, riksförbundet

Studie
förbundet

*Studiefremjandet ger människor möjlighet
att utforska sina intressen och få nya insikter
tillsammans med andra.*

Innehåll

Tommy Winberg: Nu behövs kreativitet och energi	4
Året i korthet	5
Gustav Öhrn: Det är nu vi formar vår framtid	6
Fyra syften med statens stöd – Studieförämjandets insatser	8
Strategiska mål – och resultat	10
Riksförbundets insatser	14
Röster från deltagarna	16
Verksamhetsutveckling i siffror	18
Verksamhet i Studieförämjandets avdelningar 2019	22
Undersökning bland Studieförämjandets cirkeldeltagare	24
Verksamhet i samarbete med medlemsorganisationer 2019	25
Organisation	26
Om Studieförämjandet – våra medlemsorganisationer	28
ÅRSREDOVISNING 2019	29
Förvaltningsberättelse	30
Resultaträkning 2019	34
Balansräkning 2019	35
Kassaflödesanalys	36
Noter	37
Underskrifter	42
Revisionsberättelse	43

” Allt vi gör i Studiefremjandet ska genomsyras av folkbildningens syn på människa och samhälle.

Nu behövs kreativitet och energi

I den här verksamhetsberättelsen speglas Studiefremjandet 2019. Vi beskriver våra insatser i relation till statens fyra syften med stödet till folkbildningen och till våra egna strategiska mål. Verksamheten är omfattande – och bakom varje siffra om studiecirkel och kulturprogram finns människor. Du möter några röster från våra cirkeldeltagare på sidan 16-17.

År 2019 samlades ombud från hela landet i Nyköping till Studiefremjandets förbundsstämma.

I nästan alla organisationer förekommer diskussioner om hur pengar ska fördelas till olika ändamål. Resurserna är alltid begränsade och det gäller att göra riktiga prioriteringar. Frågan diskuterades även på vår stämma. Ett enhälligt beslut fattades om en ny modell för ekonomiska ramar för riksförbundets verksamhet.

För mig är det självklart att så mycket som möjligt av våra resurser ska gå till folkbildningsverksamhet i våra lokalavdelningar. Så var det före 2019 års stämma och så är det nu. De som arbetar i avdelningarna har den största kompetensen för att möta människors och föreningars behov. Men vi måste också fundera över vad som är lämpligast att göra tillsammans nationellt och vad som bäst görs lokalt, i våra avdelningar. Att samordna gemensamma funktioner gör att mer resurser kan frigöras för folkbildning.

Det mesta vi gör i Studiefremjandet utgår från studiecirkelns idé om en liten grupp som tillsammans lär sig och utvecklar sina intressen. Kulturprogrammen ger människor möjlighet att både uppleva och utöva kultur. Utöver denna bas bedriver alla våra avdelningar folkbildande verksamhet i andra former. Vi samarbetar med kommuner och regioner. Vi får stöd från Arvsfonden och andra institutioner. Folkhälsosatsningar, kulturhus, inte-

grationsarbete och kulturskolor – listan kan göras lång på viktiga samhällsinsatser där vi medverkar, ofta tillsammans med andra goda krafter.

Men är då detta verkligen folkbildning? Jag menar att allt vi gör i Studiefremjandet ska genomsyras av folkbildningens syn på människa och samhälle. Med denna utgångspunkt är det nödvändigt att vi hittar nya former och finansieringskällor för att bredda verksamheten, nå nya grupper och tillföra just det som är vår styrka – engagemanget, de flexibla arbetsmetoderna, lyhördheten, det pedagogiska förhållningssättet och inte minst vår roll som en fri och obunden folkbildningsaktör.

Vad väntar framåt, under det tjugotal som just inletts? När detta skrivs är hela vårt globala samhälle i det närmaste förlamat av coronapandemin. Om inte annat säger oss detta att framtiden är oförutsägbar. Vi vet nog alla innerst inne att allt kan ändras i ett ögonblick – men lever ändå som om morgondagen vore självklar.

För många i vårt samhälle är ensamheten en svår prövning. Våren 2020 har om inte annat visat att vi människor är sociala varelser, som vill gemenskap och samspel. Mötet med andra är också folkbildningens innersta kärna. Det tar vi i Studiefremjandet med oss när vi siktar framåt i det stora och spännande strategiarbete som nu inleds, med sikte på nästa förbundsstämma 2021 – och på det tjugotal som väntar.

Tack alla ni som bidragit till att ladda Studiefremjandet med kreativitet och positiv energi. Ni behövs i dag – och i morgon.

Tommy Winberg
Förbundsordförande

Året i korthet

Omfattande verksamhet

År 2019 genomfördes 31 700 studiecirklar och 9 400 arrangemang inom annan folkbildningsverksamhet. Mätt i antal studietimmar minskade cirkelverksamheten med 11 procent, medan verksamheten inom annan folkbildning ökade något. Antalet unika deltagare i studiecirkel var 85 800 personer och i annan folkbildning 59 500.

Nöjda deltagare

Studieförbundet cirkeldeltagare är nöjda. För många har cirkeln inneburit ny kunskap, gemenskap och trivsel. Det visar den undersökning som årligen genomförs bland cirka 1 300 cirkeldeltagare.

Natur, miljö, djur och kultur

Verksamheten inom natur- och miljöområdet är omfattande. Med Brukshundklubben genomfördes 4 200 studiecirklar med 19 200 unika deltagare. I samarbete med Naturskyddsföreningen genomfördes 2 100 kulturprogram. Kulturverksamheten är största ämnesområde, med 37 500 kulturprogram och kultur som det dominerade ämnet inom cirkelverksamheten. Livekarusellen och Danskarusellen genomfördes över hela landet.

Asylverksamhet

Verksamheten med asylsökande har utvärderats av Folkbildningsrådet och får goda omdömen. I Studieförbundet ökade antalet deltagare, till 2 600 inom *Svenska från dag 1* och 800 deltagare inom *Vardagssvenska*.

Förbundsstämma

Den 25-26 maj samlades ombud från hela landet till förbundsstämma i Nyköping. Tommy Winberg omvaldes till förbundsordförande. Ornitologen Anders Widheim från Halmstad fick Studieförbundets Ugglestipendium.

Nya stadgar – tvåledsorganisation

Förbundsstämman beslutade om nya stadgar. En förändring är att Studieförbundet nu är en tvåledsorganisation, med ett antal avdelningar och ett riksförbund.

Organisationsförändringar

Under året bildades den nya avdelningen Studieförbundet Uppsala Västmanland. I Västra Götaland beslutades om ett antal avdelningsförändringar samt att Studieförbundet Utbildningscenter Väst bildas för att hantera kontakterna med Västra Götalandsregionen.

2131 – strategiarbetet inleddes

Förbundsstämman 2021 ska fatta beslut om Studieförbundets framtida inriktning. Inför detta startade ett omfattande strategiarbete, inriktat på åren 2021-2031.

Varumärkesplattform

En ny varumärkesplattform färdigställdes. Plattformen sammanfattar och bildar en gemensam grund för kommunikationen i hela organisationen. I en så kallad tagline sammanfattas Studieförbundet i de tre orden *Forma din framtid*.

Fokus på kvalitet

Arbetet för etik och kvalitet i statsbidragsberättigad folkbildningsverksamhet intensifierades. En kvalitetsansvarig i varje avdelning utses och ingår i den nationella etikgruppen.

Administrativa och digitala satsningar

Riksförbundet utvecklade sitt stöd till avdelningarna, bland annat med nya interna digitala kommunikationsplattformar, gemensamma upphandlingar och effektiviserade administrativa rutiner.

Ingen kan vara bra på allt, och vi i Studieförbundet måste välja vad just vi vill bli vassast på.

Det är nu vi formar vår framtid

Jag läser ofta Språkrönikan i söndagsupplagan av Dagens Nyheter. Ibland står det om vilka nyord som dykt upp i språket. När jag skriver den här texten, i mars 2020, kommer jag att tänka på några av de ord som blivit vanliga på folks läppar, i nyheter och i texter. *Statsepidemiolog*, *flockimmunitet* och *coronavirus*. Ord som tidigare bara specialister slängt sig med är nu i allas våra medvetanden. Andra ord, som till exempel *karantänjobba* och *corontän*, har uppfunnits och speglar den kreativitet som faktiskt kan släppas fram i tider av kris.

Att försöka sig på att sammanfatta ett helt verksamhetsår i en kort text är inte lätt. Det sker så fantastiskt mycket i Studieförbundet, kanske framförallt i de tiotusentals möten med och mellan deltagare. Även om de, för de allra flesta, inte är nyord så tänker jag på ett antal ord för att summera 2019.

Föreningsdemokrati är något som organisationen både praktiserat och återupptäckt. I maj genomfördes Studieförbundets förbundsstämma i Nyköping. Ombuden fattade många beslut, ett av de större är sannolikt att nya stadgar antogs. Dessa nya stadgar innebär att Studieförbundet tar sista steget till att bli en *tvåledsorganisation* – alltså en organisation med avdelningar och riksförbund, utan distriktsnivå däremellan.

På flera sätt har 2019 präglats av kriser. De missförhållanden i Västmanland som upptäcktes under 2018 utreddes klart under 2019. Avdelningen gick i konkurs och den tidigare verksamhetschefen är polisanmäld. Riksförbundets bokslut för 2019 tyngs mycket hårt av utredningskostnader och de återbetalningar av statsbidrag som organisationen måste göra och som avdelningen, eftersom den gått i konkurs, inte kan stå för. För att åter-

upprätta förtroendet för Studieförbundet som bidragsmottagare utarbetade förbundsstyrelsen en *åtgärdsplan* för ökad kvalitet och granskning. Det är ord som organisationen kommer behöva använda under flera år framöver så att vi verkligen kommer till rätta med de bekymmer som finns. Våra offentliga bidrag ska gå till folkbildningsverksamhet och ska där göra så mycket nytta som möjligt. Därför är det otroligt viktigt att vi lever upp till det förtroende folkbildningen har och till de villkor som Folkbildningsrådet utfärdar.

Förutom i Västmanland har omfattande felaktigt nyttjande av statsbidrag upptäckts i Studieförbundet Stockholm. Den utredningen och de konsekvenser den får kommer präglade både 2020 och åren därefter.

Jag talar ofta om att omvärlden förändras i en allt snabbare takt. För Studieförbundet är det otroligt viktigt att hänga med i den utvecklingen för att vi även i framtiden ska vara relevanta för deltagarna, medlemsorganisationerna och samhället. *Omvärldsanalys* är något vi som organisation måste bli ännu mycket bättre på, något som vi måste göra till en del av vårt DNA och något som måste bli en del av vår organisationskultur. Ett enkelt sätt att definiera omvärldsanalys är att den ska ge svar på frågorna ”Vad händer i vår omvärld? Och hur påverkar det våra möjligheter att nå våra mål?”

De olika missförhållandena i verksamheten som uppdragats, den allt snabbare utvecklingen i samhället och Studieförbundets minskande verksamhet måste leda fram till en allt starkare *krisinsikt*, eller för att använda det engelska begreppet ”Sense of urgency” – känslan av att det faktiskt är bråttom för oss att förändras. Vi måste våga ifrågasätta våra invanda mönster och utmana det som varit. Vi måste identifiera vad som är vår kärna och

vad vi gör riktigt, riktigt bra så att vi kan låta det blomma ut ännu mer. Samtidigt som vi också måste våga sluta göra saker. Ingen kan vara bra på allt, och vi i Studieförbundet måste välja vad just vi ska bli vassast på.

I slutet av 2019 påbörjades arbetet med 2131. Låt gå för att "2131" inte är ett ord, men det är något som kommer prägla både de kommande åren och decenniet därefter. 2131 är namnet på det ambitiösa strategiprojekt som Studieförbundet tagit sig an. Som svar på de utmaningar vi står inför och de mycket stora möjligheter som finns ska vi tillsammans under kommande år identifiera vårt önskade framtidsläge och vägarna som för oss dit. På den resan behövs alla, så gå in på studieförbundet.se/2131 för att ta reda på hur du kan bidra!

Inledningsvis berörde jag att kriser faktiskt också kan föra med sig positiva saker. Den kris vi i skrivande stund befinner oss i är både svåröverblickbar och oroande men redan nu ser vi hur coronaepidemin skapat fantastiska initiativ i organisationen för att ställa om till verksamhet som inte riskerar att sprida smittan vidare. Digitaliseringen av folkbildningen har kommit lika långt på ett par veckor som på flera år tidigare. På samma sätt är jag övertygad om att den stundtals tuffa situation som Studieförbundet står i kommer göra oss starkare, mer innovativa och mer samspelade. Avslutningsvis skulle jag därför vilja lansera tre egna nyord: *kriskreativitet*, *missförhållandemöjlighet* och *strategistyrka*!

Gustav Öhrn
Förbundschef

Studieförbundets organisationskarta med 14 avdelningar, 1 januari 2020.

” Vi ska i ord och handling försvara det öppna demokratiska samhället.

Fyra syften med statens stöd – Studieförämjandets insatser

De fyra syften som riksdagen angett som grund för stödet till folkbildningen är en central utgångspunkt för Studieförämjandet. Tillsammans med våra egna strategiska mål och de behov som uttrycks lokalt i våra avdelningar – bland föreningar, grupper och enskilda – formas vår folkbildning.

1. Stärka och utveckla demokratin

På senare tid har det första syftet med statsbidraget till folkbildningen fått ökad aktualitet. Demokratiska fri- och rättigheter utmanas, både i vårt land och i vår närhet. Att stå upp för demokratiska värden är en central utgångspunkt i allt vårt arbete. Vi ska i ord och handling försvara det öppna demokratiska samhället.

Mycket av den folkbildning som präglar vår vardag, är i själva verket ett slags demokratiskt grundarbete. Ett starkt civilt samhälle – som studieförbundet är en del av – bidrar till att bygga en ”demokratisk infrastruktur” där människor är delaktiga i demokratiska sammanhang.

Att stödja folkbildande processer i lokalsamhället, kan tyckas som små och avgränsade insatser. I själva verket tror vi att just detta är av central betydelse för att upprätthålla och utveckla en demokratisk gräsrotskultur, där människor utvecklar sina intressen och engagerar sig i samhällsfrågor.

Under 2019 genomfördes 31 700 studiecirkel i Studieförämjandet, där 85 800 enskilda personer deltog. Studiecirkelformen är i sig en form av ”mikrodemokrati”, som i det lilla innehåller väsentliga demokratiska inslag. Det är naturligtvis svårt att mäta de demokratiska effekterna av detta omfattande arbete. Men just det fak-

tum att knappast någon cirkel är den andra lik – att det är en fri form av lärande som förutsätter människors delaktighet och gemensamma engagemang – talar för studiecirkelns demokratiska betydelse och potential.

2. Möjliggöra för en ökad mångfald människor att påverka sin livssituation och skapa engagemang att delta i samhällsutvecklingen

Studieförämjandet ger människor möjlighet att utforska sina intressen och få nya insikter tillsammans med andra. Så formuleras erbjudandet till människor i vår omvärld i den varumärkesplattform som togs fram under 2019. Det är genom ett aktivt och öppet lokalt folkbildningsarbete i våra lokalavdelningar som människors behov och idéer fångas upp – och kan omsättas i folkbildande aktiviteter.

Bland våra medlemsorganisationer finns några av Sveriges största natur- och friluftorganisationer. På många håll i landet genomförs folkbildningsaktiviteter kopplade till klimatfrågan och hållbar omställning. Framtidsveckor, klädbytdagar och vårt eget koncept Café Planet är några exempel.

Verksamheten i samarbete med etniska föreningar är mycket omfattande. De särskilda medlen för verksamhet med asylsökande som funnits sedan 2015 har varit framgångsrikt och även öppnat dörrar och lärt oss mycket om hur ett inkluderande samarbete med invandrare kan formas och utvecklas. I vår egen studie *Handlingskraft och handlingsutrymme* som genomfördes 2019 intervjuas invandrare och medarbetare. Resultaten ligger

till grund för fortsatta steg i arbetet mot utanförskap.

Några av frågorna i våra årliga undersökningar bland 1 300 av våra cirkeldeltagare visar tydligt att deltagandet innefattar element som kan kopplas till detta syfte:

- 8 av 10 instämmer helt eller till stor del i att diskussionerna/erfarenhetsutbytet i cirkeln gett dem ett mervärde.
- 4 av 10 instämmer helt eller till stor del i att de genom cirkeln engagerat sig i föreningsliv/nätverk.
- 4 av 10 instämmer helt eller till stor del i att deltagandet har gjort att de känner sig säkrare som person.

3. Utjämna utbildningsklyftor och höja bildnings- och utbildningsnivån i samhället

Det är ingen tvekan om att Studieförbundet bidrar till att höja bildnings- och utbildningsnivån i samhället. Det informella lärande ökar människors kunskap inom olika områden. Folkbildningens arbetsformer innefattar bildande processer av reflektion, samtal och samarbete.

Under 2019 hade en fjärdedel av Studieförbundets deltagare i cirkelverksamheten kortare formell utbildning än tvåårigt gymnasium. Det är något lägre än för studieförbunden som helhet, men handlar ändå om över 20 000 personer. Det är en utmaning för oss och andra studieförbund att i högre grad nå människor som i dag står långt från folkbildningen och inte alltid av egen kraft kommer till vår verksamhet. På detta område finns höga förväntningar från omvärlden, som vi behöver göra mer för att infria.

På senare år har vi i Studieförbundet i högre grad än tidigare – och i linje med våra strategiska mål – etablerat oss i socioekonomiskt utsatta områden. I en del fall görs detta genom traditionell folkbildningsverksamhet i form av studiecirkel och kulturprogram. I andra fall sker det i form av partnerskap med kommuner, där vi har möjlighet att göra riktade insatser till olika målgrupper som är sköra och utsatta. Det kan gälla nyanlända föräldrar, personer med övervikt, arbetssökande och unga som varken arbetar eller studerar. Insatserna skiljer sig åt,

men har det gemensamt att det syftar till att stärka utsatta individer och grupper, och därmed utjämna klyftor i samhället.

4. Bredda intresset för och öka delaktigheten i kulturlivet

Kultur är Studieförbundets största verksamhetsområde. I avdelningarna samlas och samsas olika former av kulturella aktiviteter. Utgångspunkten är människors eget intresse och engagemang för kultur – och det är stort! Deltagarnas eget lärande och skapande står i centrum, och därmed är också delaktigheten i det som sker.

Arbetet för att bredda kulturverksamheten pågår på flera områden. Det ska vara låga trösklar in i ett samarbete med Studieförbundet – och att vi ska vara lyhörda och mottagliga för människors behov och idéer. Här är några exempel från 2019:

- Den omfattande musikverksamheten som för några år sedan dominerades av unga män, är numera betydligt mer mångfacetterad. Det har skett genom ett målmedvetet arbete att bjuda in och stödja unga kvinnor. Ett exempel är Sweden Rock Camp, ett hårdrocksläger för unga tjejer som 2019 genomfördes med framgång för andra året i rad.
- I Uppsala bedrivs skivverksamhet tillsammans med personer med psykiska funktionsnedsättningar i en satsning som blivit både uppskattad av deltagarna och uppmärksammad i omvärlden.
- Livekarusellen och Danskarusellen är framgångsrika koncept som under många år arrangerats över hela landet. Här kan unga musikgrupper/artister och dansgrupper få möjlighet att uppträda för publik vid lokala kulturevent.
- Spelkulturverksamheten är omfattande, ofta i samverkan med lokala föreningar inom Sverok. Under 2019 producerades materialet *#Stolt Lajvantologi* med scenarion och interaktiva frågor kring HBTQI-historia, komma ut processen och transfrågor.

Strategiska mål – och resultat

I Studieförbundets strategiska mål anges sju övergripande samhällsutmaningar och fem fokusområden. De strategiska målen antogs av förbundsstämman 2015. Målen gäller 2016-2021 och ligger till grund för verksamhetsplanering i samtliga avdelningar. De strategiska målen är väl förankrade i organisationen.

I denna årsredovisning görs en kortfattad lägesbild av verksamheten i relation till de fem fokusområdena i strategiska mål. Mer detaljerade redovisningar, utifrån adekvata nyckeltal och analyser, görs i särskilda uppföljningar av målen.

1. Starkare demokrati

Detta område i Strategiska mål har ett starkt fokus på Studieförbundets folkbildande verksamhet i samverkan med föreningslivet. Det är vår uppfattning att ett starkt civilt samhälle bidrar till att stärka och utveckla den svenska demokratin.

En stor del av de 31 700 studiecirklar som 2019 genomfördes i Studieförbundet sker i nära samverkan med föreningar och ideella organisationer. Vi fungerar på många orter som stöd och möjliggörare – både för enskilda och för lokala föreningar och nätverk. Särskilt viktigt är detta för lokalt baserade föreningar som inte tillhör någon riksorganisation.

Vi är också en aktiv partner och medarrangör i lokala initiativ inom olika samhällsområden – integration, miljö, friskvårdssatsningar, kultur etc.

För första gången på flera år ökade 2019 andelen cirkelverksamhet, mätt i studietimmar, som genomfördes tillsammans med medlemsorganisationerna. Tillsammans med Svensk Brukshundklubben genomfördes

över 4 200 studiecirklar som samlade 19 200 deltagare. Över 2 000 kulturprogram genomfördes i samarbete med Naturskyddsföreningen. Samarbetet med flera av våra 19 medlemsorganisationer är dock begränsat, om man ser till volymen statsbidragsberättigad folkbildningsverksamhet. Verksamheten i siffror med medlemsorganisationerna redovisas på sidan 25.

Studieförbundet har cirka 14 000 studiecirkelledare, de allra flesta ideellt engagerade. Vårt ledarutvecklingsprogram i tre steg bidrar till att stärka ledarnas folkbildningspedagogiska förhållningssätt, där demokratiska metoder och människors delaktighet är väsentliga inslag. Samtliga våra cirkelledare har gått en ledarintroduktion. Cirka 40 procent av cirkelverksamheten genomförs med ledare som deltagit i ledarutvecklingsprogrammet. Vår ambition är att öka andelen.

Under 2019 fortsatte det studieförbundsgemensamma arbetet inom den nationella demokratisatsningen *ViMåstePrata*. Ett antal regionala konferenser har genomförts och flera av Studieförbundets avdelningar har varit involverade i aktiviteter kopplade till *ViMåstePrata*. På flera håll har också satsningen bidragit till ett starkare samarbete mellan studieförbunden – för samtal och aktiviteter om hur demokratin kan utvecklas.

2. Ökat miljöansvar

Miljö, natur och djur är tre av våra profilområden. Ända sedan Studieförbundet bildades 1959 har vi haft ett starkt fokus på natur- och miljöfrågor. Nu är frågan kanske mer central än någonsin, med tanke på klimathoten.

Cirkelverksamheten som direkt berör miljö- och klimatfrågor är volymmässigt inte särskilt omfattande, även om många sådana aktiviteter förekommer. Det är

FNs Globala mål för hållbar utveckling är här en viktig inspirationskälla.

Studiefremjandets strategiska mål 2016-2021

Studiefremjandets strategiska mål 2016-2021 är vägledande för hela organisationen. Målen antogs av förbundsstämman 2015. Här är en kort sammanfattning av de strategiska målen.

Sju samhällsutmaningar

- Behovet av bildning större än någonsin – för att människor ska kunna reflektera, se sammanhang och agera.
- Klimatet kräver omställning – det behövs kunskap och mobilisering för ett långsiktigt hållbart samhälle.
- För bättre folkhälsa – aktiviteter och lärande i naturen förebygger ohälsa och inspirerar till goda levnadsvanor.
- Kulturen behöver nå fler – att uppleva och utöva kultur är inte en självklarhet för alla. Trösklarna till kulturens värld måste sänkas.
- Motverka klyftor och spänningar – klyftorna i samhället ökar och tar sig nya uttryck, vilket riskerar att skapa ojämlikhet och segregation. Alla ska ges lika möjligheter.
- För mångfald och pluralism – där olikheter kan samspela på en grund av gemensamma rättigheter och skyldigheter.
- Starkt behov av fria aktörer för fri bildning – en progressiv, oberoende folkbildning behövs för att stödja civilsamhället och utveckla demokratin.

Fokusområden med inriktningsmål

1. Starkare demokrati. Vi ska öka verksamheten med medlemsorganisationerna och civilsamhället. Vi stärker människors möjligheter att utöva inflytande i samhället och blir ett nav för sociala och kulturella rörelser i lokalsamhället.
2. Ökat miljöansvar. Vi bidrar till kunskap, insikt och aktivitet i miljö- och klimatfrågor och möter människors intresse för natur, djur och odling.
3. Ökad mångfald. Vi verkar för minskade klyftor och erbjuder mötesplatser där olikheter kan samspela. Vi ökar samarbetet med etniska föreningar.
4. Bättre folkhälsa. Vi ska bidra till bättre folkhälsa och livskvalitet, genom folkbildning som kombinerar fysisk aktivitet och lärande.
5. Mer kultur till fler. Vi ger ökade möjligheter för människor att uppleva och utöva kultur. Vi eftersträvar en mer jämställd och jämlik musikscen och erbjuder i hela landet verksamhet inom spelkultur och dans.

Prioriterade målgrupper

- Medlems- och samarbetsorganisationer • Ungdomar • Personer som invandrat • Boende i socioekonomiskt utsatta områden • Tillväxtområden • Nya föreningar.

en utmaning för oss att hitta former och sammanhang som kan ge möjlighet att omvandla människor oro och frustration, till ett aktivt samhällsengagemang och praktiska åtgärder för en mer hållbar utveckling. FNs Globala mål för hållbar utveckling är här en viktig inspirationskälla. Ett sådant exempel är folkbildande verksamhet

kopplade till Naturskyddsföreningens årsbok *Ett hållbart liv*.

I våra avdelningar finns många exempel på aktiva insatser för ett mer hållbart samhälle. Studiefremjandet i Göteborg har i många år med framgång arbetat målmedvetet med omställningsfrågor.

Folkbildande aktiviteter
bidrar till ökad livskvalitet – ofta
både fysiskt och psykiskt.

Över hela landet genomförs föreläsningar och workshops med koppling till klimat- och miljöfrågor. Kurser i vegetarisk matlagning, klädbytdagar, aktiviteter under Biologiska mångfaldens dag, lokala framtidsveckor och vårt eget koncept Café Planet, för utåtriktade aktiviteter kring hållbarhetsfrågor – detta är några av många exempel på hållbarhets- och omställningsarbete som kombinerar praktiska och teoretiska inslag och där många människor engageras i ideellt arbete.

3. Ökad mångfald

I flera sammanhang, däribland Folkbildningsrådets samlade bedömning av folkbildningsverksamheten, har det betonats att det är en utmaning för studieförbunden att åstadkomma fler möten mellan olika grupper i befolkningen, exempelvis mellan invandrade och infödda svenskar. På flera håll har lokalavdelningar engagerat sig i verksamhet som innefattar just sådana möten. Vi samverkar med många etniska föreningar. Det är en spännande uppgift att utveckla samverkansformer mellan dessa föreningar och det mer ”traditionellt svenska” föreningslivet. Goda erfarenheter finns, till exempel inom natur- och friluftsområdet.

Studieförbundet har på senare år stärkt sin närvaro i socioekonomiskt utsatta områden. Föreningshuset Kontakt i Gottsunda, Uppsala och Kulturhuset Klossen i Umeåstadsdelen Ålidhem är två exempel på ett aktivt områdesarbete. Båda dessa satsningar är framgångsrika och uppmärksammade av kommunerna. För många invånare i dessa områden bidrar de till att stärkt egenmakt och ökade möjligheter till etablering i det svenska samhället.

Många avdelningar har fortsatt arbetet med *Älskade barn*, ett omfattande studiematerial för invandrade föräldrar. Ofta sker verksamheten i nära samarbete med kommuner. Cirkelledarna i Älskade barn rekryteras ofta i etniska föreningar och cirkelledarutbildningar med inriktning på Älskade barn har genomförts.

Under 2019 presenterade Studieförbundet rapporten *Handlingsutrymme och handlingskraft*. I rapporten intervjuas ett fyrtiotal personer med utländsk bakgrund i socialt utsatta områden där Studieförbundet bedriver verksamhet. Även medarbetare intervjuas om hur verksamheten bedrivs och vilka lärdomar som gjorts. Syftet med studien är att ge underlag till en strategi för vårt fortsatta arbete för integration och mot utanförskap.

Den verksamhet som studieförbunden sedan 2015 bedrivit bland asylsökande med särskilda medel från regeringen har fortsatt under 2019. I Studieförbundet har drygt 3 300 personer deltagit i de två verksamheterna *Svenska från dag 1* och *Vardagssvenska*. Enligt Folkbildningsrådets utvärderingar har studieförbundens insatser varit lyckade. De har ofta gjort mer omfattande verksamhet än resurserna medger, utifrån att behoven varit stora.

4. Bättre folkhälsa

Att med säkerhet bedöma folkhälsoeffekterna av studieförbundens breda och omfattande verksamhet är inte enkelt. Både genom våra deltagarundersökningar och många vittnesmål från deltagare vet vi dock att folkbildande aktiviteter bidrar till ökad livskvalitet – ofta både psykiskt och fysiskt. Nära hälften, 46 procent, av de som svarat på vår undersökning bland cirkeldeltagare, uppger att cirkeln till stor del eller helt och hållet inneburit lärande i kombination med fysisk aktivitet. I samma undersökning uppger 72 procent att cirkeln till stor del eller helt och hållet fått dem att må bättre och känna ökad trivsel.

Samtliga avdelningar bedriver en omfattande verksamhet riktad till allmänheten som handlar om att upptäcka och lära sig mer ute i naturen. Arrangemangen är uppskattade och samlar ofta många deltagare. Svampexkursioner, botaniska vandringar, fågelkurser, kulturhistoriska utflykter – exemplen kan mångfaldigas, och vittnar om en bred verksamhet som förenar läran-

de, naturupplevelser och fysisk rörelse – i friska luften.

Trädgård och odling är ett växande intresse som kopplar samman aktivitet och lärande – ofta i gemenskap och numera även med tydligt fokus på ekologisk odling och hållbarhet.

Vårt nära samarbete med Brukshundklubben, i folkbildande verksamheter med hundägare, kombinerar ofta lärande och gemenskap med fysiska aktiviteter utomhus.

Svenska Jägareförbundet lanserade under året ett helt nytt studiematerial för Jägarskolan. Kurserna genomförs ofta i samverkan med Studieförbundet och inspirerar många till en mer aktiv fritid.

5. Mer kultur till fler

Kultur är Studieförbundets största verksamhetsområde. Även om verksamheten minskat i omfattning under 2019 är den fortfarande mycket omfattande.

Samtliga avdelningar erbjuder folkbildande verksamhet inom musik, spelkultur och dans. Utöver det finns en mycket stor ämnesmässig bredd inom kulturen. Akvarellmålning, porslinsmålning, teater, skrivande, dramaturgi, slöjd och olika former av hantverk är bara några exempel.

Även formmässigt varierar kulturaktiviteterna. Här finns studiecirklar med professionellt kunniga ledare. Här finns också en omfattande kamratcirkelverksamhet, där människor samlas för att utöva och lära sig mer.

Folkbildande aktiviteter i samarbete med amatörculturföreningar finns i alla lokalavdelningar. Studieförbundets är också ofta medarrangör till olika lokala kulturarrangemang inom exempelvis musik, litteratur, foto och konst.

Musiken är fortfarande det största ämnesområdet inom kulturen. Vi fortsätter arbetet för en mer jämställd musikscen. Olika modeller och metoder prövas i avdelningarna, för att bjuda in och inspirera kvinnor att ägna sig åt musik. För andra året i rad genomfördes Sweden

Rock Camp för tjejer, i samband med Sewden Rock Festival.

Koncepten Livekarusellen och Danskarusellen som ger deltagarna i musik- och dansverksamheten möjlighet att uppträda för publik är ett uppskattat arrangemang, med lokala spelningar som för många unga deltagare blir minnen för livet.

Studieförbundet samarbetar med många lokala arrangörsföreningar i omfattande kulturprogramverksamhet. Utvärderingar från Folkbildningsrådet visar att studieförbundets insatser som kulturarrangörer har stor betydelse för mer levande och kulturellt spännande lokalsamhällen, inte minst på mindre orter där det offentliga kulturutbudet ofta är begränsat.

Vid sidan av den statsbidragsfinansierade folkbildningsverksamheten bedrivs även kulturverksamhet i partnerskap med kommuner och regioner, exempelvis inom ramen för den kommunala musikskolan och genom särskilda kulturprojekt inom avgränsade områden. Många kultursatsningar, riktade till särskilda målgrupper genomförs med stöd av externa finansörer, exempelvis Arvsfonden. Även denna verksamhet utgår från folkbildningens idégrund och metoder – och bidrar därmed till att fler människor kan möta folkbildningen, genom att uppleva och utöva kultur.

” Under 2019 drogs riktlinjerna upp för ett långsiktigt strategiskt utvecklingsarbete – 2131.

Riksförbundets insatser

Riksförbundet och dess förbundskansli är främst inriktat på avdelningarnas behov. Arbetet innefattar både löpande uppgifter och strategiska utvecklingsinsatser.

Exempel på riksförbundets löpande uppgifter

- Intern fördelning av statsbidraget samt uppföljning och granskning av statsbidragsberättigad folkbildningsverksamhet.
- Arbete med förbundsstyrelse, årsredovisning och förbundsstämma.
- Samordning av centrala arbetsgrupper, med representanter från avdelningar inom olika verksamhetsområden.
- Centrala kontakter med medlemsorganisationerna. Gemensamt utvecklingsarbete och samarbetsplaner.
- Utveckling och uppföljning av policy- och styrdokument samt systematiskt kvalitetsarbete.
- Deltagarundersökningar och utredningar.
- HR-stöd till avdelningarna.
- Ansvar för personalutbildning och utbildning av förtroendevalda.
- Övergripande samordning av ledarutvecklingsprogrammet för utbildning av cirkelledare.

- Verksamhetsutveckling och samordning av nationella verksamhetsinsatser.

- Varumärkesstärkande insatser.

- Strategiskt och operativt kommunikations- och marknadsföringsstöd, i form av mallar, original, bilder etc.

- Drift och utveckling av Studieförbundets hela IT-miljö med webbplatser, interna kommunikationskanaler, administrativa verktyg etc.

- Övergripande ansvar för Studieförbundets arbete med GDPR.

- Medverkan på mässor och större event, till exempel Bok & Bibliotek.

- Produktion av tidningen Cirkeln, fyra nummer per år.

- Drift av nationell ekonomifunktion.

- Tillhandahålla och administrera samt utveckla resurser för avdelningarnas arbete, till exempel inom digitalt lärande.

- Folkbildningspedagogisk utveckling och produktion av studiehandledningar/studiematerial.

- Kontakter med Folkbildningsrådet, Studieförbunden i samverkan samt andra myndighetskontakter.

- Omvärldsbevakning.

Studieförbundets varumärkesplattform

Från tagen och lanserad 2019-2020

Exempel på särskilda insatser inom riksförbundet 2019:

Digitalisering

Omfattande insatser har gjorts för att utveckla och förbättra Studieförbundets digitala miljö. Plattformen Workplace lanserades som den främsta interna kommunikationskanalen. Det digitala samarbetsverktyget Teams har införts, där grupper kan samtala och organisera sitt samarbete. Sharepoint byggs upp som intranät, bland annat för åtkomst och lagring av dokument.

Administrativ samordning – gemensamma upphandlingar

Genom administrativ samordning och gemensamma upphandlingar kan resurserna användas mer effektivt. Riksförbundet arbetar med detta inom flera områden och har under året genomfört upphandlingar av bland annat mjuk- och hårdvara, tryckeritjänster och skrivare.

Varumärkesplattform

Under 2019 slutfördes arbetet med att ta fram en varumärkesplattform för Studieförbundet. Plattformen ger vägledning i kommunikationen med omvärlden. Varumärkesplattformen är inte slutet, utan startpunkten för ett intensifierat arbete i hela organisationen för att stärka bilden av Studieförbundet som ett modernt studieförbund där människor har möjlighet att utforska sina intressen och få nya insikter tillsammans med andra.

Strategiskt utvecklingsarbete – 2131

Studieförbundets nuvarande strategiska mål gäller fram till 2021. Under 2019 drogs riktlinjerna upp för ett långsiktigt strategiskt utvecklingsarbete – 2131. Ambitionen är att skapa en ny gemensam inriktning för att leda, styra och följa upp verksamheten under hela 2020-talet – från 2021 till 2031, därav namnet 2131. Förtroendevalda, cirkelledare, medarbetare, deltagare och medlemsorganisationer kommer att delta i arbetet med siktet inställt på stämman 2021 – och vidare framåt.

Stärkt kvalitets- och etikarbete

Riksförbundet har haft fortsatt fokus på att öka kvaliteten i verksamheten. Ett sätt att stärka arbetet med kvalitets- och etikfrågor har varit att utse en kvalitetsansvarig från respektive avdelning. De ingår i Studieförbundets nationella Etikgrupp. Åtgärden syftar till skärpt egenkontroll och är ett led i att höja medvetenheten i hela organisationen om att allt som rapporteras som statsbidragsberättigad folkbildningsverksamhet ska vara förenligt med regelverket.

Riksförbundet genomför ett systematiskt granskningsarbete, vilket också var grunden till de oegentligheter som upptäcktes i Studieförbundet Västmanland. Den åtgärdsplan som presenterades för Folkbildningsrådet i det ärendet har godkänts.

Strategisk verksamhetsutveckling

Riksförbundets insatser för verksamhetsutveckling handlar om att samordna och koordinera strategiskt betydelsefulla delar av verksamheten. En översyn av de möten och grupper riksförbundet samordnar har genomförts. En ny struktur för detta implementeras 2021. En viktig uppgift är även att kommunicera goda exempel från olika delar av landet som kan få vidare spridning.

Inom musikverksamheten arbetar riksförbundet med samordning av Livekarusellen och Danskarusellen samt kvalitetsscenen Nemis. Insatser görs för breddat deltagande i musiken, bland annat genom Sweden Rock Kollo, ett hårdrocksläger med unga kvinnor. Ett strategiskt utvecklingsarbete på musikområdet har initierats 2019.

Samordning av asyl- och integrationsverksamhet

Regeringen ger särskilda medel för studieförbundets insatser med asylsökande. Riksförbundet samordnar dessa insatser. Rapporten *Handlingsutrymme och handlingskraft* som speglar verksamheten i socioekonomiskt utsatta områden har tagits fram. Samordningen av arbetet med *Älskade barn*, ett studiematerial för föräldrar i ett nytt land, har fortsatt.

Röster från Studieförbundet

”Bra jobbat!”

”Jag önskar att ni fortsätter som ni gör, det är helt och hållet mycket bra för alla.”

”Ni borde synas mer i samhället. Idag vet yngre människor inte så mycket om studieförbunden.”

”Tack för att ni finns.”

”Den här terminen har vi fått flytta runt lite i olika lokaler vilket ju inte är så roligt men funkar ju i alla fall och det är det viktigaste.”

”Bra förbund och väldigt bra stöd när man väl får tag på er.”

**”Jägarskolan är en fantastisk utbildning och
Assar en mycket bra och erfaren lärare.”**

”Roliga kurser och superbra! Dock har jag märkt att hemsidan kan krångla vid anlämningar, något som behöver ses över för att minska på förvirring och mejl. Annars tipetitopp! :)”

”Rock on!”

”Studiegruppen jag deltog i var tyvärr ganska dåligt uppstyrd och gav inte alla utrymme att delta, i stället var det några få som styrde diskussionerna. Tydligare ledarskap i den aspekten skulle önskas.”

studiecirkeldeltagare

”Vill gärna ha fler hantverkskurser som till exempel godistillverkning, bakning, marmeladkokning.”

”Bildningsförbunden behövs!”

”Jag är mest glad och tacksam över att ni finns.”

”Jag deltog i en svampkurs hösten 2019 som var mycket bra. Tyvärr finns det ingen fortsättningskurs. Vore jätteroligt med en sådan.”

”Vi har ett eget upplägg på träffar som vi lagt upp helt själva.”

”Bra kurser. Kunniga ledare”

”Jag har varit mycket nöjd med hjälpen att starta igång egen bokcirkel tillsammans med andra...”

”Enklare lokalbokning skulle vara bra”

”Tack för bra kurs!”

Citaten kommer från Studieförbundet
enkätundersökning bland cirkeldeltagare.

Verksamhetsutveckling i siffror

Lokalavdelningarna är basen i Studieförbundets folkbildningsverksamhet. Studiecirklar, kulturprogram och annan folkbildningsverksamhet genomförs över hela landet. I det här avsnittet redovisas insatserna 2019 i siffror, utifrån den statsbidragsberättigade folkbildningsverksamheten. Tabeller över olika verksamhetsformer i Studieförbundets avdelningar redovisas på sidan 22-23.

Studiecirklar

I en studiecirkel möts en liten grupp människor för att lära och utvecklas. En cirkel ska ha minst tre deltagare över 13 år. Det finns studiecirklar av skiftande karaktär. En del annonseras ut bland allmänheten, andra genomförs i samarbete med föreningar. Så kallade kamratscirklar är grupper som själva väljer att lära och utvecklas tillsammans. Bokcirklar och musikcirklar är sådana exempel.

En studiecirkel är en fri form av lärande som bygger på deltagarnas aktiva medverkan. Varje studiecirkel ska ha en godkänd ledare och det ska finnas en studieplan för cirkeln. Den tid som cirkeln pågår räknas i studietimmar, där en studietimme är 45 minuter.

I Studieförbundet genomfördes 2019 totalt 31 700 studiecirklar, en minskning med 3 200 jämfört med året innan.

Det totala antalet studietimmar i cirkel uppgick 2019 till 1 825 600. I diagram 1 visas antalet studietimmar i cirkel under de senaste tio åren.

Som framgår av diagram 3 är Studieförbundet fortfarande det näst största studieförbundet i landet, räknat på totalt antal studietimmar i studiecirkel. Största stu-

dieförbundet är ABF. Studieförbundet minskade sin andel något, jämfört med 2018.

Kulturprogram

Kulturprogram kan vara utställningar, konserter, föreläsningar eller föreställningar av olika slag. Enligt reglerna för statsbidrag ska ett kulturprogram vara offentligt och annonseras ut i förväg. Studieförbundets kulturprogram genomförs ofta i samarbete med det lokala föreningslivet, men studieförbunden ska alltid vara arrangör.

Som framgår av diagram 2 minskade antalet kulturprogram för femte året i rad, sedan toppnoteringen 2014. Under året genomfördes 37 500 kulturprogram, 3 600 färre än året innan.

Annan folkbildningsverksamhet

Annan folkbildningsverksamhet är en friare form av folkbildning. I denna verksamhetsform finns vidare regler än vad som gäller för en studiecirkel. Deltagarna kan vara under 13 år och grupperna större.

Antalet arrangemang i annan folkbildningsverksamhet ökade under 2019 till 9 400, jämfört med 9 000 året innan. Antalet studietimmar ökade med 6 600 till totalt 215 000.

Deltagare

I studieförbunden används två olika deltagarbegrepp. Man skiljer mellan "deltagare" och "unika deltagare".

Antalet deltagare är det totala antalet deltagare i verksamheten. Det innebär att en och samma person kan delta i fler studiecirklar eller arrangemang inom annan folkbildningsverksamhet under samma år.

1. I verksamhetsberättelsens redovisningar av verksamhetsstatistik har retroaktiva korrigeringar gjorts för 2017 och 2018, med anledning av felaktigt rapporterad verksamhet från Studieförbundet Stockholms län.

En studiecirkel är en fri form av lärande som bygger på deltagarnas aktiva medverkan.

Diagram 1: Verksamhet i studiecirklar i Studieförbundet, år 2010-2019, mätt i antal studietimmar.

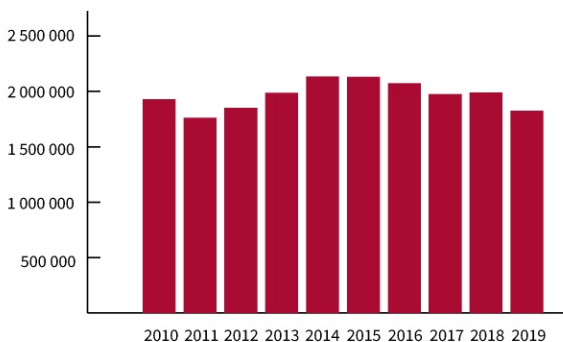

Diagram 2: Antal kulturprogram i Studieförbundet, år 2010-2019.

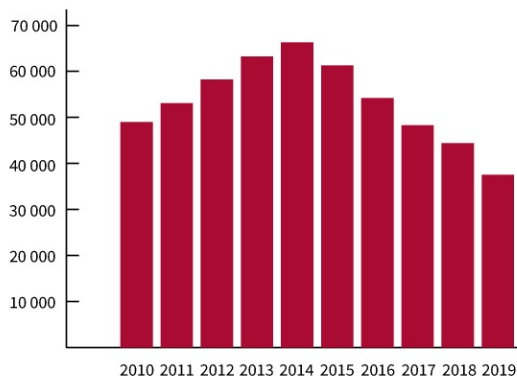

Diagram 3: Studieförbundens andelar av det totala antalet studietimmar i studiecirkel 2019, samt förändring sedan 2018.

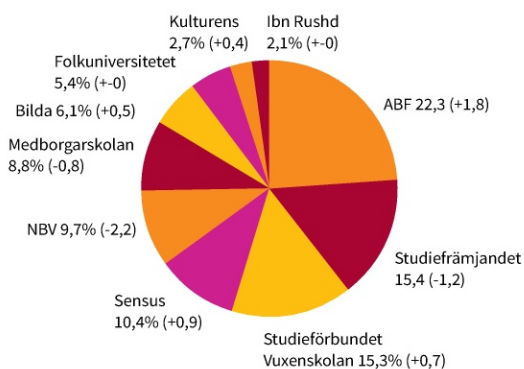
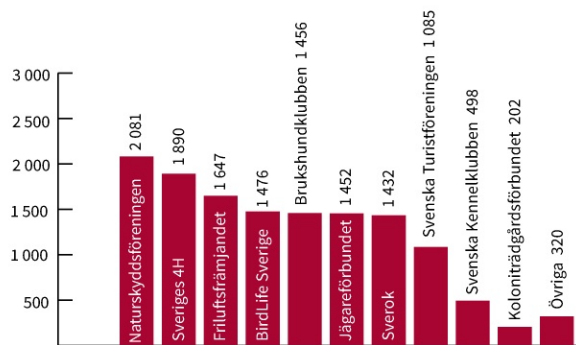

Diagram 4: Studieförbundets kulturprogram i samarbete med olika medlemsorganisationer. Antal arrangemang 2019.

”Unika deltagare” är antalet enskilda personer som under ett år deltar i studieförbundets gruppverksamhet (studiecirkel eller annan folkbildning).

Antalet deltagare i Studieförbundets cirkelverksamhet 2019 var 183 800. Det är 16 100 färre deltagare jämfört med 2018.

Även antalet unika deltagare i cirkelverksamheten minskade, med 1 200 personer, jämfört med 2018. Totalt

deltog 85 800 enskilda personer i Studieförbundets cirkelverksamhet 2019.

I annan folkbildningsverksamhet var antalet deltagare förra året 107 100, en ökning med 7 500 jämfört med året innan.

Antalet unika deltagare i annan folkbildningsverksamhet uppgick 2019 till 59 500, en ökning med 3 600 jämfört med året innan.

” Studieförbundet
studiecirkel omfattar ett
mycket stort antal ämnen.

Sammanlagt deltog 1,7 procent av befolkningen över 13 år i Studieförbundets gruppverksamhet (studiecirkel eller annan folkbildning) 2019. Här finns lokala variationer, från 0,7 procent i avdelningarna i Stockholms län och Västra Skåne till 3,7 procent i avdelningarna i Sörmland och Lidköping-Skarabygden.

Jämfört med flera andra studieförbund har Studieförbundet ett relativt lågt antal unika deltagare i cirkelverksamheten, i förhållande till verksamhetens storlek mätt i studietimmar.

Kvinnor och män

Kvinnor har under många år varit överrepresenterade i studieförbundets cirkelverksamhet. År 2019 var 58 procent av cirkeldeltagarna kvinnor. I Studieförbundet har bilden länge varit omvänd, med en övervikt manliga deltagare. Det har förklarats med musikverksamheten, som varit, och fortfarande är, mycket omfattande, samlar många män.

År 2019 var könsfördelningen däremot helt jämn bland Studieförbundets cirkeldeltagare, med 50 procent kvinnor och 50 procent män.

Personer med funktionsnedsättning

Den rapporterade cirkelverksamheten med personer med funktionsnedsättning var volymmässigt blygsam, med 1 procent av samtliga studietimmar i cirkel, samma andel som året innan. Sannolikt finns betydligt fler personer med funktionsnedsättning i verksamheten, men de rapporteras inte i denna kategori.

Cirkelverksamhet med personer som invandrat

För Studieförbundets del uppgick andelen utrikes födda cirkeldeltagare till 17 procent, samma andel som 2018. Totalt i studieförbunden var andelen 21 procent, en minskning med en procentenhet jämfört med året innan.

Ämnen i studiecirkel

Studieförbundets studiecirkel omfattar ett mycket stort antal ämnen och det är svårt att sammanfatta dessa i tydliga ämneskategorier. På basis av avdelningarnas rapporteringsuppgifter står det dock klart att verksamheten inom olika kulturämnena, särskilt musik, är mycket omfattande.

Verksamhet med medlemsorganisationer (MO)

Som framgår av tabellen på sidan 25 genomfördes 4 800 studiecirkel och 13 500 kulturprogram i samarbete med medlemsorganisationerna (MO). Det är en minskning jämfört med 2018, då 7 000 studiecirkel och 15 300 kulturprogram genomfördes.

Andelen cirkelverksamhet i samarbete med MO har minskat under flera år. År 2019 kan dock en ökning noteras. Ser man till det totala antalet studietimmar i cirkel genomfördes 11,4 procent i samarbete med MO, jämfört med 10,8 procent år 2018. I ett längre perspektiv är dock minskningen markant. År 2012 var motsvarande andel 18 procent och år 2008 var andelen 29 procent.

Däremot samlade studiecirkelverksamheten i samarbete med en medlemsorganisation en tredjedel av av alla unika deltagare i studiecirkel.

I cirkelverksamheten står några medlemsorganisationer för merparten av samarbetet. Svenska Bruks Hundklubben svarade för nära hälften, 49 procent, av allt MO-samarbete, mätt i studietimmar i cirkel. Cirkelverksamheten i samarbete med Bruks Hundklubben samlade över 19 000 unika deltagare. Sett till volymen folkbildningsverksamhet, har flera av medlemsorganisationerna ett mycket blygsamt samarbete med Studieförbundet.

Samarbetet med olika medlemsorganisationer vad gäller kulturprogram visas i diagrammet på sidan 19. I likhet med 2018 är Naturskyddsföreningen, Sveriges 4H, och Friluftsförbundet de tre MO som genomförde flest kulturprogram i samarbete med Studieförbundet.

Verksamhet med lokala samarbetsorganisationer

Studiefrämjandets folkbildning i samarbete med det lokala föreningslivet är mycket omfattande. Verksamheten med nationella och lokala samarbetsorganisationer svarade för cirka 39 procent av den totala verksamheten inom cirklar, kulturprogram och annan folkbildningsverksamhet. Det är en minskning med 4 procentenheter jämfört med 2018.

Verksamhet med internutbildade cirkelledare

Ledarutvecklingsprogrammet för cirkelledare omfattar tre steg, om totalt 27 studietimmar. År 2019 genomfördes 40 procent av cirkelverksamheten, mätt i studietimmar, med cirkelledare som genomgått minst steg 1 i

ledarutvecklingen (L1). Det är en ökning med 1 procentenhet jämfört med 2018.

Verksamhet med asylsökande

Verksamheten med asylsökande fortsatte under 2019. För dessa insatser fick studieförbunden särskilda medel från regeringen. *Svenska från dag 1* handlar om att stärka nyanländas kunskaper i svenska språket och främja deltagande i samhälls- och arbetsliv. *Vardagssvenska* är en studiecirkel om grunderna i svenska språket. I *Svenska från dag 1* deltog cirka 2 600 personer 2019. I *Vardagssvenska* deltog cirka 800 personer. Båda verksamheterna hade ett något högre antal deltagare jämfört med året innan.

Nöjda deltagare i studiecirklar

Studiefrämjandets cirkeldeltagare är nöjda. Det visar en undersökning där cirka 1 300 deltagare från hela landet har svarat på en webbenkät. Resultaten framgår av tabellerna på sidan 24.

På en skala från 1 till 5 ger 64 procent studiecirkeln/kursen omdömet 5 (mycket nöjd), 25 procent ger omdömet 4. Fler än hälften, 69 procent, är mycket nöjda med ledaren och 40

procent av deltagarna är mycket nöjda med sin egen insats i cirkeln. Undersökningen bland cirkeldeltagare har genomförts varje år sedan 2012. Förändringarna mellan åren är dock ganska små och resultaten visar genomgående att deltagarna är nöjda med sitt deltagande. Sedan förra året har dock andelen ”mycket nöjda” ökat på flera områden.

Undersökningen innehöll även ett

antal påståenden där deltagarna själva fick värdera vad studiecirkeln betydde för dem. Genomgående visar svaren att deltagarna ser mycket positivt på sitt deltagande i cirkeln. Många anser att deltagandet gjort dem säkrare som person, att de engagerat sig i föreningar/nätverk och att de mött och diskuterat med personer med annan bakgrund och andra erfarenheter än dem själva.

Verksamhet i Studieförbundet avdelningar 2019

Studiecirklar

Annan folkbildningsverksamhet

Avdelning	Studiecirklar				Annan folkbildningsverksamhet			
	Arr	Deltagare	Timmar	Timmar +/- jfr 2018	Arr	Deltagare	Timmar	Timmar +/- jfr 2018
Stockholms län	3 216	17 756	251 528	-60 727	590	6 358	14 465	-331
Uppsala Västmanland	2 161	14 570	108 359	-14 465	625	7 715	13 713	-93
Sörmland	3 348	16 591	129 574	-9 918	715	9 778	20 370	3 420
Östergötland	1 059	6 480	93 415	-13 641	216	2 572	3 734	-1 000
Småland-Gotland	1 409	10 991	71 711	4 636	830	8 960	20 187	1 779
Skåne-Blekinge	3 980	23 780	196 419	-12 596	1 143	14 387	25 487	-223
Västra Skåne	750	3 685	39 501	481	42	307	687	78
Halland	677	4 231	42 850	998	200	2 491	4 874	826
V. Götaland Sydväst	2 250	12 602	154 266	-31 907	728	8 949	17 843	-11 655
Bohuslän Norra	895	4 990	58 374	-3 758	103	1 056	2 077	-26
Norra Älvsborg	1 503	8 460	59 641	-2 008	220	2 767	4 804	-1 219
Lidköping- Skarabygden	468	2 816	38 812	-3 961	146	1 290	1 917	-1 172
Södra Skaraborg- Ulricehamn	539	3 342	20 979	-986	519	4 875	3 146	-632
Norra Skaraborg	598	3 984	22 058	-2 073	342	3 016	13 464	2 952
Örebro-Värmland	3 160	19 114	167 589	-10 638	1 478	15 482	39 551	10 249
Mitt	4 298	22 452	310 303	5 217	798	10 210	20 358	3 834
Västerbotten	1 055	4 721	46 175	-4 957	521	5 009	4 221	-427
Norrbottnen	346	2 260	14 044	-4 406	181	1 846	4 055	277
Totalt	31 712	183 825	1 825 598	-164 709	9 397	107 068	214 953	6 637
Tabellförklaring	1	2	3	4	1	2	3	4

Tabellförklaringar

1. Antal arrangemang = Genomförda studiecirklar, arrangemang i annan folkbildningsverksamhet och kulturprogram.
2. Antal deltagare. Samma person kan ha deltagit i flera arrangemang under året.
3. Antal studietimmar. En studietimme motsvarar 45 minuter.
4. Ökning eller minskning jämfört med 2018.
5. Unika deltagare är antalet enskilda personer som under året deltagit i verksamheten. Totalt antal unika deltagare är summan av avdelningarnas unika deltagare. Denna total visar fler unika deltagare än den officiella statistiken över antalet unika deltagare för hela Studieförbundet. Detta beror på att deltagare som är

verksamma i flera avdelningar räknas som unika i varje avdelning. På förbunds nivå är dock deltagarna bara unika en gång per verksamhetsform. En individ som deltagit både i studiecirkel och annan folkbildningsverksamhet räknas som unik deltagare inom respektive verksamhetsform.

6. Unika deltagare i studiecirklar och annan folkbildningsverksamhet relaterat till antalet invånare över 13 år inom avdelningens geografiska område (antal unika deltagare per 1 000 invånare över 13 år).

För förklaring av de olika verksamhetsformerna, se sidan 18.

Under 2019 genomfördes 31 712 studiecirklar i Studieförbundet.

Avdelning	Kulturprogram			Unika deltagare Studiecirklar		Unika deltagare Annan folkbildning		Unika delt/inv
	Arr	Arr +/- jfr 2018	Deltagare	Unika deltagare	Unika delt. +/- jfr 2018	Unika deltagare	Unika delt. +/- jfr 2018	Unika delt. /1 000 inv
Stockholms län	3 016	210	131 486	9 893	-315	4 544	1133	7
Uppsala Västmanland	4 409	-1 360	126 371	7 551	622	4 719	338	22
Sörmland	1 479	-115	151 252	4 929	23	4 475	908	37
Östergötland	1 318	-51	75 974	3 767	-1	1 405	106	13
Småland-Gotland	2 972	-146	109 087	6 777	-181	4 908	-149	16
Skåne-Blekinge	2 971	-425	138 456	10 590	11	7 735	773	17
Västra Skåne	285	-104	16 722	1 332	-246	233	44	7
Halland	1 333	24	78 914	2 290	-195	1 759	526	14
V. Götaland Sydväst	2 697	-1 038	198 905	6 171	-472	5 317	-1 545	12
Bohuslän Norra	1 098	-171	33 219	2 265	71	833	-391	28
Norra Älvsborg	1 256	-57	70 269	3 120	317	1 588	36	36
Lidköping-Skarabygden	831	-157	34 200	1 429	-39	822	-94	37
Södra Skaraborg-Ulricehamn	1 914	-90	52 990	1 694	32	1 805	175	35
Norra Skaraborg	2 175	-411	167 465	1 927	56	1 647	-46	34
Örebro-Värmland	2 853	227	126 211	8 160	102	7 332	807	31
Mitt	5 121	-2 786	154 489	10 032	-563	6 544	1 026	20
Västerbotten	1 084	-71	76 467	2 511	-164	2 610	-2	22
Norrbottnen	451	-325	19 186	1 344	-250	1 215	-40	12
Totalt	37 533	-6 846	1 761 663	85 782	-1 192	59 461	3 605	17
Tabellförklaring	1	4	2	5	4	5	4	6

” 84 procent uppger att cirkeldeltagandet gjort att de känner sig säkrare som person.

Undersökning bland Studieförbundet Studieförbundet cirkeldeltagare

Deltagares omdömen om cirkeln på en skala 1-5. Svar i procent. Resultat från föregående års mätning inom parentes.

	Mycket missnöjd		Mycket nöjd		
	1	2	3	4	5
Hur nöjd är du med...					
Studiecirkeln / kursen	1 (2)	2 (3)	9 (12)	25 (32)	64 (52)
Upplägg / studie- och arbetsplan	1 (1)	1 (3)	13 (17)	31 (38)	54 (41)
Ledaren	1 (2)	2 (3)	7 (11)	21 (27)	69 (57)
Din egen insats	0 (0)	2 (3)	17 (19)	41 (46)	40 (32)

Om undersökningen

Undersökning genomfördes i början av 2020 med enkäter som skickats digitalt till ett slumpmässigt urval av studiecirkeldeltagare i Studieförbundet. 1 270 personer svarade på enkäten. Svarsfrekvensen var 27 procent. 32 procent av de svarande har deltagit i cirklar med deltagaravgift, övriga i så kallade fria cirklar eller kamratcirklar. 66 procent av de svarande är kvinnor.

Tabell 2: Deltagares omdömen om vad cirkeln har inneburit för dem. Svar i procent. Resultat från föregående års mätning inom parentes.

	Instämmer inte alls	Instämmer till viss del	Instämmer till stor del	Instämmer helt och hållet
Jag har fått ökade eller fördjupade kunskaper / erfarenheter	1 (2)	18 (18)	47 (46)	34 (34)
Diskussionerna / erfarenhetsutbytet gav mig ett mervärde	1 (3)	18 (19)	44 (44)	37 (33)
Deltagandet har inneburit att jag engagerat mig i föreningsliv / nätverk	23 (22)	35 (35)	23 (23)	19 (19)
Deltagandet har fått mig att må bättre och känna ökad trivsel	5 (6)	24 (26)	42 (38)	31 (31)
Deltagandet har inneburit ett lärande i kombination med fysisk aktivitet	22 (22)	32 (28)	25 (28)	21 (23)
Deltagandet har gjort att jag känner mig säkrare som person	16 (15)	41 (41)	29 (27)	14 (17)
Deltagandet har gjort att jag fått möjlighet att möta människor med annan bakgrund och andra erfarenheter	9 (9)	39 (36)	31 (31)	22 (23)
Deltagandet har gjort att jag fått ökade eller fördjupade kunskaper / erfarenheter om miljö- och klimatfrågor för ett ekologiskt hållbart samhälle	55 (59)	27 (27)	12 (8)	6 (6)

Verksamhet med medlemsorganisationer 2019

Medlemsorganisation (MO)	Studiecirklar			Annan folkbildning			Kulturprogram	
	Arr	Timmar	Unika delt.	Arr	Timmar	Unika delt.	Arr	Deltagare*
Adoptionscentrum	1	12	6	6	82	25	1	38
BirdLife Sverige	105	3 378	757	119	3 989	618	1 476	38 039
Friluftsrämjandet	111	2 957	924	699	16 098	5 980	1 647	39 708
Fältbiologerna	4	300	4	13	245	49	12	110
Förbundet Skog och Ungdom	4	364	17	0	0	0	4	299
Jordbrukare-Ungdomens Förbund	1	16	3	0	0	0	0	0
Jordens vänner	4	69	19	1	8	4	1	30
Koloniträdgårdsförbundet	30	679	164	15	73	122	202	15 413
Naturskyddsforeningen	118	2 737	698	82	860	959	2 081	76 585
Riksförbundet Hem och Skola	0	0	0	0	0	0	0	0
Riksförbundet Sveriges 4H	63	2 857	191	604	13 452	3 370	1 890	54 487
Sportfiskarna	110	4 435	488	44	755	535	79	2 783
Svensk Live - Unga arrangörsnätverket	171	14 407	361	80	1 768	526	154	9 011
Svenska Brukshundklubben	4 214	102 002	19 171	1 372	25 071	6 619	1 456	19 787
Svenska Jägareförbundet	499	18 266	4 218	790	6 362	4 431	1 452	30 430
Svenska Kennelklubben	456	11 438	2 521	451	4 616	2 503	494	11 742
Svenska Turistforeningen	39	674	308	24	279	254	1 085	25 788
Sveriges Hundungdom	64	949	304	80	706	612	21	219
Sverok	801	43 022	1 419	291	9 173	1 415	1 432	88 079
Samverkan med flera medlemsorganisationer	0	0	0	0	0	0	8	237
Summa 2019	6 795	208 562	31 573	4 671	83 537	28 022	13 495	412 785
Summa 2018	6 983	226 847	32 900	4 250	82 052	25 653	15 364	453 534

* Ej unika deltagare.

För förklaringar till verksamhetsformerna, se sidan 18.

Organisation

Medlemmar och medlemsorganisationer

Distrikt samt avdelningar med distriktsfunktion

Vid utgången av 2019 hade Studieförbundet följande medlemmar, samtliga avdelningar med distriktsfunktion, förutom Studieförbundet Väst (distrikt).

- Studieförbundet Stockholms län
- Studieförbundet Uppsala-Västmanland
- Studieförbundet Sörmland
- Studieförbundet Östergötland
- Studieförbundet Småland-Gotland
- Studieförbundet Skåne-Blekinge
- Studieförbundet Halland
- Studieförbundet Väst (Distrikt)
- Studieförbundet Örebro-Värmland
- Studieförbundet Mitt
- Studieförbundet Västerbotten
- Studieförbundet Norrbotten

Studieförbundets medlemsorganisationer

Vid utgången av 2019 hade Studieförbundet följande 19 stadsgenligt anslutna medlemsorganisationer:

- Adoptionscentrum
- BirdLife Sverige
- Friluftsförbundet
- Fältbiologerna
- Förbundet Skog och Ungdom
- Jordbrukare-Ungdomens Förbund
- Jordens Vänner
- Koloniträdgårdsförbundet
- Naturskyddsföreningen
- Riksförbundet Hem och Skola
- Riksförbundet Sveriges 4H
- Svensk Live – Unga arrangörsnätverket
- Svenska Brukshundklubben
- Svenska Jägareförbundet
- Svenska Kennelklubben
- Svenska Turistföreningen
- Sveriges Hundungdom
- Sveriges Sportfiske- och fiskevårdsförbund – Sportfiskarna
- Sverok

Förbundsstyrelse

Ledamöter från och med förbundsstämman 2019 med en mandatperiod om två år:

Tommy Winberg, Uppsala, förbundsordförande
Stina Lindblad, Älvkarleby, vice förbundsordförande
Zlatko Avdagic, Motala
Jacob Beijer, Stockholm
Andreas Brodin, Lund
Inger Grape-Burns, Hägersten
Bertil Jonsson, Lidköping
Sandra Ruuda, Växjö
Lovisa Roos, Saltsjö-Boo
Douglas Thisell, Lerum
Kaj Sivervik, Linköping

Personalrepresentanter

Personalrepresentanter, anmälda av Unionen:
Hanna Lenholm, Visby, ordinarie
Jerker Allgulander, Bunkeflostrand, suppleant

Förbundschef

Gustav Öhrn, Stockholm

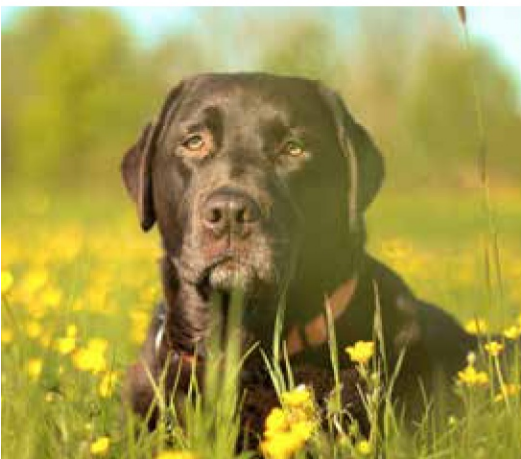
Förbundsstyrelsens sammanträden 2018

7-8 februari, 19 mars, 11-14 april, 24 maj, 26 maj konstituerande, 19-20 september, 22 oktober distansmöte, 6 november distansmöte samt 5-7 december.

Revisorer

Jens Persson, Öhrling PricewaterhouseCoopers AB, Stockholm, auktoriserad revisor
Sven-Eric Svensson, Knivsta, förtroendevald revisor
Angelica Stööp, Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB, Stockholm, suppleant till auktoriserad revisor
Bengt Sundström, Söderhamn, suppleant till förtroendevald revisor

” Studieförbundet har
19 medlemsorganisationer

Valberedning

Valberedning från och med förbundsstämman 2019:

Lisbeth Lindskog, Bunkeflostrand (sammanställande)
Kenneth Svensson, Lidköping
Margareta Barath, Växjö
Kjell Johansson, Umeå
Petra Malmgren, Linköping

Organisation

Avdelningar och distrikt

Vid utgången av 2019 hade Studieförbundet 12 stadgeenligt godkända avdelningar, varav 11 stadgeenligt godkända avdelningar med distriktsfunktion, och därutöver 1 stadgeenligt godkänt distrikt.

Förbundskansliet

Förbundschef Gustav Öhrn ansvarade inför förbundsstyrelsen för förbundskansliets verksamhet.

Vid utgången av 2019 var 39 personer anställda på förbundskansliet, på hel- eller deltid för att fullfölja förbundsstyrelsens intentioner. Därutöver anlade förbundschefen dels ett antal avtalade uppdragstagare från avdelningar och distrikt för att verkställa planerade åtgärder, dels några tillfälliga konsulter för att täcka upp vakanser.

Tillsvidareanställda och cirkelledare

2020-01-01 hade Studieförbundet totalt 575 personer anställda enligt kollektivavtal för tjänstemän. Detta motsvarade 496 heltidstjänster. 326 av de anställda var kvinnor, 57 %. Medelålder: 46,7 år.

Under 2019 engagerade avdelningarna cirka 14 000 (14 069) ledare i bidragsberättigad verksamhet i studiecirklar och verksamhetsformen annan folkbildningsverksamhet.

Fackliga organisationer med kollektivavtal

Kollektivavtal tecknas av vår arbetsgivarorganisation, Idea, med Unionen och gäller för tjänstemän.

Genom Studieförbunden i samverkan har Studieförbundet kollektivavtal med Lärarnas samverkansråd, Handelsanställdas förbund och Teaterförbundet för cirkelledare/ lärare inom bidragsberättigad och annan verksamhet. För verksamhet på gymnasieskolor och fritidsgårdar tillämpar vi Skolavtalet.

Arbetsgivarorganisation

Studieförbundet är sedan 1997 med förbund, distrikt och avdelningar medlem i Ideella organisationers arbetsgivarförbund, Idea.

Huvudmannaskap

Studieförbundet är huvudman för Valla folkhögskola, tillsammans med Riksförbundet Sveriges 4H.

Ansvarigt utgivarskap

Studieförbundets tidning Cirkeln utkom med 4 nummer per år. Tf Ansvarig utgivare för 2019 har varit Theo Hammar, kommunikationschef.

Medlemskap

Under 2019 var Studieförbundet medlem/andelsägare i följande organisationer/föreningar:

- Ideella organisationers arbetsgivarförbund, Idea
- Studieförbunden i samverkan
- Svenska Arkivförbundet
- Forum Syd
- Föreningen för folkbildningsforskning
- Föreningen Norden
- Amatörteaterns riksförbund, ATR
- Europäische Bildungs- und Begegnungszentren, EBZ
- Föreningen VoteliT
- Globalportalen
- Ideell Kulturallians, IKA
- KulturUngdom – nätverket 50/50
- Konstförbundet
- Sveriges Kommunikatörer
- Svenska riksförbundet för distansutbildning, SVERD
- Riksförbundet Hela Sverige ska leva
- Ideell Arena/KFO

Representation enligt medlemskap och stadgar

• *Valla folkhögskola.* Bertil Jonsson, Lidköping, ordförande, Gustav Öhrn, Stockholm, ledamot, Kenth Ljungberg, Fjelkinge, suppleant, Zlatko Avdagic, Motala, suppleant.
Revisor: Sven-Eric Svensson, Bålsta.

• *Studieförbunden i samverkan.* Styrelsen: Gustav Öhrn, Kvalitets- och etiksamrådsgrupp: Annika Stigmark.

• *Folkbildningsrådet.* Rådgivande gruppen etik och gränsdragning: Annika Stigmark.

• *Europäische Bildungs- und Begegnungszentren, EBZ.* Lars Häger, Uppsala.

Om Studieförbundet

- Studieförbundet är ett av landets största studieförbund.
- Våra profilområden är natur, djur, miljö och kultur.
- Vi är partipolitiskt, fackligt och religiöst obundna.
- Studieförbundet arbetar utifrån folkbildningens idéer och pedagogik. Vi utgår ifrån de önskemål, förutsättningar och erfarenheter som varje deltagare har.
- Vi gör det möjligt för människor att söka ny kunskap, skapa och utvecklas tillsammans med andra.
- Det största verksamhetsområdet, som framför allt samlar många unga deltagare, är kultur – främst musik.
- Vi är en demokratisk organisation som styrs av cirka 250 förtroendevalda på lokal, regional och central nivå.
- Studieförbundet har 19 medlemsorganisationer, och samarbetar även med andra organisationer, föreningar och nätverk, framför allt lokalt.
- Studieförbundet har 575 anställda och cirka 14 000 studiecirkelledare.
- Vi har avdelningar med kontor på ett hundratal platser i landet och erbjuder folkbildning i alla kommuner.
- Studieförbundet ger ut tidningen Cirkeln, som kommer ut med fyra nummer per år och når alla cirkelledare, förtroendevalda och anställda.
- Studieförbundet är huvudman för Valla folkhögskola tillsammans med Riksförbundet Sveriges 4H.

Medlemsorganisationerna

SVENSKA
TURISTFÖRENINGEN

Naturskyddsföreningen

Svenska Jägareförbundet

Sveriges Hundungdom
för hundintresserad ungdom

SVENSKA KENNELKLUBBEN
HUNDÄGARNAS RIKSÖRGANISATION

BirdLife
SVERIGE

Koloniträdgårdsförbundet

Studieförbundet, Riksförbundet
802003-2895

Årsredovisning 2019

- Förvaltningsberättelse
- Resultaträkning
- Balansräkning
- Kassaflödesanalys
- Noter

Förvaltningsberättelse

Styrelsen för Studieförbundet Riksförbundet anger härmed årsredovisning för räkenskapsåret 2019.

Allmänt om verksamheten

Studieförbundet är ett studieförbund som bedriver idéburen folkbildningsverksamhet i hela landet, främst inom natur-, djur-, miljö- och kulturområdet. Vi är partipolitiskt, fackligt och religiöst obundna.

Studieförbundet är av Folkbildningsrådet godkänt som statsbidragsberättigat studieförbund.

Denna årsredovisning avser Studieförbundets riksförbund (organisationsnummer 802003-2895). Organisatoriskt är Studieförbundet uppbyggt med ett riksförbund som riksorganisation samt ett antal juridiskt självständiga avdelningar för regional och lokal verksamhet.

Studieförbundets riksförbund har sitt säte i Stockholm.

Studieförbundet är en demokratisk organisation med 19 medlemsorganisationer. Förbundsstämma hålls vart annat år.

Verksamhetens ändamål och inriktning

Studieförbundets ändamål enligt stadgarna § 1:

Studieförbundet

– är ett studieförbund som med bred folkbildningsverksamhet möter människors behov av och intresse för lärande och gemenskap,

– verkar för att fler människor engagerar sig och tar aktiv del i samhällslivet – och bidrar därmed till demokratisk förnyelse och till en mer hållbar utveckling; ekologiskt, socialt och ekonomiskt,

– bidrar genom bildnings- och kulturverksamhet till att stärka medlemsorganisationerna.

Huvuddelen av Studieförbundets verksamhet är att arrangera studiecirkel och kulturprogram. Till grund för insatserna ligger dels statens syften med stödet till folkbildningen, dels Studieförbundets strategiska mål 2016-2021, antagna av förbundsstämman 2015. Verksamheten styrs även av våra medlemsorganisationers behov samt av medborgarnas intresse för att delta i folkbildande verksamhet.

De avgörande insatserna för att uppfylla Studieförbundets ändamål sker i de juridiskt självständiga avdelningarna, som var och en avger sin egen verksamhetsberättelse och årsredovisning.

Under 2019 genomfördes totalt i Studieförbundet 31 712 studiecirkel och 37 533 kulturprogram. Antalet unika deltagare (enskilda personer) som deltog inom Studieförbundets studiecirkelverksamhet 2019 uppgick till 85 782, en minskning med 3 procent jämfört med 2018. Den totala verksamheten, mätt i studietimmar i studiecirkel minskade med 11 procent

jämfört med 2018. Verksamhetsstatistik för studieförbund finns samlad på Statistiska centralbyråns webbplats.

Riksförbundets insatser syftar främst till att stödja avdelningar och distrikt genom att driva övergripande utvecklingsprocesser inom våra profilområden (natur, djur, miljö och kultur). Riksförbundet samordnar och driver en rad samrådsgrupper inom olika ämnesområden med representanter för avdelningar och distrikt.

Riksförbundet ansvarar även för övergripande samarbete och verksamhetsutveckling tillsammans med medlemsorganisationerna, med grund i ingångna samarbetsplaner.

Riksförbundet har en samordnande roll, och i vissa avseenden ett operativt ansvar för utveckling och drift, inom exempelvis administration, ekonomihantering, IT och HR. Detta frigör resurser för avdelningarnas folkbildningsverksamhet, där förmågan att uppnå ändamålet med verksamheten slutgiltigt avgörs.

Särskilt fokus för riksförbundet under 2019 har varit:

- Fortsatt arbete med GDPR.
- Utredning av missförhållanden i Västmanland och förstärkning av Studieförbundets kvalitetsarbete.
- Satsning på ett nytt intranät i Sharepoint samt att använda Workplace som plattform för intern kommunikation.
- Implementation av riksförbundets nya organisation.
- Slutföra arbetet med att ansluta samtliga avdelningar till den gemensamma ekonomifunktionen.

Statens bidrag

Studieförbundets intäkter består i huvudsak av offentligt stöd. De bidrag som riksdagen anslår till folkbildningsverksamhet fördelas av Folkbildningsrådet. Folkbildningsrådet är en ideell förening, som i bidragsfördelningen agerar i myndighets ställe, med tre medlemmar:

- Studieförbunden i samverkan,
- Rörelsefolkhögskolornas Intresseorganisation, RIO,
- Sveriges Kommuner och Regioner, SKR.

Studieförbunden i samverkan är de tio studieförbundens branschorganisation och utser, tillsammans med övriga medlemmar i Folkbildningsrådet, genom ombud Folkbildningsrådets styrelse.

För år 2019 anslög riksdagen 4 128 mkr (2018: 4 173 mkr) till folkbildningsverksamhet, varav Folkbildningsrådet fördelade 2 287 mkr (2018: 2 283 mkr) till folkhögskolorna och 1 809 mkr (2018: 1 855 mkr) till studieförbunden.

Från och med 2018 fördelar Folkbildningsrådet bidraget till studieförbunden enligt följande:

- Organisationsbidrag: 10 %
- Tillgänglighetsbidrag: 8 %
- Verksamhetsbidrag/studiecirkel: 62 %
- Verksamhetsbidrag/annan folkbildningsverksamhet: 5 %
- Verksamhetsbidrag/kulturprogram: 15 %

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Studieförbundet högsta beslutande organ – förbundsstämman – genomfördes i Nyköping. Stämman samlade 72 ombud. Tommy Winberg omvaldes till förbundsordförande.

Den omorganisation av förbundskansliet som beslutades implementerades successivt under 2019, bland annat med flera nyrekryteringar för att förstärka gemensamma funktioner.

En ny varumärkesplattform för hela Studieförbundet togs fram som tydliggör Studieförbundets varumärke och roll för enskilda människor och i samhället.

Under 2019 drogs riktlinjerna upp för ett omfattande strategiarbete som ska genomföras under 2020 och leda fram till ett förslag på ny strategi för studieförbundet inför förbundsstämman 2021.

Nya stadgar antogs av förbundsstämman som innebär att Studieförbundet från och med 2020 är en tvåledsorganisation, med 14 avdelningar och ett riksförbund. De tidigare normalstadgarna för distrikt och avdelning med distriktsfunktion upphör därmed att gälla så snart avdelningsårsmötena under våren 2020 antagit de nya stadgarna.

Avdelningssammanslagningar i Västra Götaland innebär att det nu finns tre avdelningar i regionen. Det nybildade Studieförbundet Utbildningscenter Väst koordinerar avdelningarnas kontakter med Region Västra Götaland.

Efter att ekonomiska oegentligheter i Studieförbundet Västmanland upptäcktes 2018 tillskapades den nya avdelningen Studieförbundet Uppsala-Västmanland. Händelserna i Västmanland ledde till ytterligare skärpningar av granskningen av statsbidragsberättigad verksamhet samt tydligare riktlinjer för ekonomisk kontroll, vilket även återspeglas i de nya stadgarna.

Som ett resultat av de oegentligheter som pågått i Studieförbundet Västmanland beslutade Folkbildningsrådet om en återbetalning av felaktigt utbetalda statsbidrag för åren 2018 och 2019 om totalt 3 211 tkr.

Under året beslutades av förbundsstyrelsen efter ansökan från Studieförbundet Uppsala-Västmanland att tillföra 2 500 kkr för att stödja särskilda utvecklingsinsatser vid övertagandet av verksamhet från Studieförbundet Västmanland.

Medarbetare

Studieförbundet är medlem i Idea, Ideella organisationers arbetsgivareförbund. Genom Idea har Studieförbundet tecknat kollektivavtal med Unionen.

Årliga medarbetarundersökningar genomförs. Riksförbundet har särskilda resurser för stöd till avdelningarnas arbete med HR. Riksförbundet ansvarar även för det interna personalut-

vecklingsprogrammet i sex steg som erbjuds samtliga medarbetare i organisationen.

Kvalitetsarbete

Studieförbundet erhåller betydande offentliga medel, vilket innebär ett stort ansvar och ställer höga krav på ett etiskt förhållningssätt, särskilt vad gäller rapportering av statsbidragsberättigad folkbildningsverksamhet.

Villkor för statens stöd regleras i förordningen (2015:218) om statsbidrag till folkbildningen. Folkbildningsrådet anger villkor och fördelningskriterier för statsbidraget. Till stöd för en korrekt tillämpning av statsbidragsreglerna finns nationella styrdokument, både antagna av studieförbunden gemensamt genom branschorganisationen Studieförbunden i samverkan och mer specifikt av Studieförbundet.

Verksamhetsåret 2019 har till stor del haft fokus på att arbeta vidare med den särskilda granskning av Studieförbundet Västmanland som påbörjades redan 2018 och att arbeta fram åtgärder för att förhindra framtida händelser av detta slag. En åtgärdsplan har presenterats för Folkbildningsrådet som har blivit godkänd och under senare delen av 2019 har arbetet med införa nya rutiner och processer påbörjats. Arbetet med åtgärdsplanen kommer att fortgå under de kommande två verksamhetsåren och löpande avrapporteras till både förbundsstyrelse samt till Folkbildningsrådet vid årliga uppföljningar.

Ett steg att stärka arbetet med kvalitets- och etikfrågor har varit att utse en kvalitetsansvarig från respektive avdelning. Dessa kommer att ingå som ordinarie medlemmar av Studieförbundets nationella etikgrupp. Personerna är nominerade av avdelningarna och godkända av förbundsstyrelsen.

Ytterligare arbete har gjorts kring att förtydliga och skärpa ekonomiska riktlinjerna gällande bland annat kapitalvaror samt kostnadsersättningar till föreningar för att säkra att rätt typ av kostnader och rätt underlag finns för ersättningar till statsbidragsberättigad verksamhet.

Kvalitetsarbetet innefattar även årliga mätningar bland Studieförbundets deltagare i studiecirkel, bland annat vad gäller omdömen om ledaren och upplägget på studiecirkeln. Även mätningar av avdelningarnas uppfattning av riksförbundets insatser genomförs årligen.

Förvaltade stiftelser

Riksförbundet förvaltar inga stiftelser.

Finansiella instrument

Inga nya finansiella instrument har antagits under verksamhetsåret.

Framtida utveckling

Studieförbundets folkbildningsverksamhet uppskattas av deltagarna enligt de årliga mätningar som genomförs. Såväl från deltagare som de föreningar vi samarbetar med är omdömena positiva. Med många lokala medlems- och samarbetsorga-

nisationer har vi haft ett mångårigt samarbete, vilket både ger stabilitet och skapar förutsättningar för utveckling. Trots detta ser den volymmässiga minskningen, mätt i antal studietimmar, som Studieförbundet haft de senaste åren ut att fortsätta.

Studieförbundets oberoende, utan partipolitiska och religiösa kopplingar, är en viktig framgångsfaktor som ger stor möjlighet att kontinuerligt etablera nya partnerskap – och därmed även fortsättningsvis bidra till att uppfylla såväl statens syften med stödet till folkbildningen som de ändamål med verksamheten som stadgarna föreskriver.

Stödet i Sveriges riksdag för att ge statsbidrag till studieförbunden är fortsatt starkt även om några partier föreslår något minskade anslag i sina respektive budgetmotioner. Stödet manifesterades i 2014 års folkbildningsproposition, där höga förväntningar uttrycks på studieförbunden.

Folkhögskolorna har under de senaste åren fått avsevärda anslagsökningar. Motsvarande satsning på studieförbunden har inte gjorts. Även om Folkbildningsrådet i sitt budgetunderlag till regeringen äskar en höjning av det generella folkbildningsanslaget är det osannolikt att anslaget till studieförbunden i närtid kommer öka i nämnvärd omfattning.

Statistik tyder på att inte heller de kommunala och regionala bidragen till studieförbunden är på väg att öka. En tydlig trend visar tvärtom att de antingen minskar eller omformas från generella folkbildningsanslag till projektmedel eller ersättningar för partnerskap. Samförståndet mellan kommuner, regioner och stat om att ta gemensamt ansvar för finansieringen av folkbildningen är därmed på väg att urholkas.

Förbundsstyrelsen ser allvarligt på utvecklingen och har vidtagit åtgärder för att långsiktigt säkra Studieförbundet såväl finansiellt som verksamhetsmässigt. Förbundsstyrelsens ekonomiutskott kommer under mandatperioden 2019-2021 fortsätta arbeta med att utreda organisationens finansiella situation och arbeta fram förslag till styrelse och förbundsstämma.

I sin proposition till förbundsstämman 2019 om ekonomisk ram för riksförbundets verksamhet föreslog förbundsstyrelsen dels en satsning på ett arbete med framtidsstrategi för Studieförbundet, dels resurser för att möjliggöra ytterligare organisationsgemensamma effektiviseringar. Det senare ger exempelvis redan inför 2020 möjlighet till avsevärda kostnadsbesparingar på gemensamma telefoni- och utskriftslösningar. Förbundsstyrelsens förslag antogs av stämman i enighet.

Strategiarbetet syftar till att staka ut en gemensam, långsiktig, riktning för organisationen så att en tydlig kraftsamling kan göras.

Sammanfattningsvis finns ett stort förtroende för och höga förväntningar på studieförbundens roll i samhället. Inte minst de senaste årens arbete med nyanlända har visat folkbildningens möjligheter och styrka när det gäller att snabbt och flexibelt möta nya samhällsutmaningar. Några garantier för fortsatt ofentligt stöd finns dock inte.

Sett i ett längre perspektiv har Studieförbundet under de senaste decennierna växt från ett av de mindre till ett av de största studieförbunden. Trots att Studieförbundet står inför flera stora utmaningar bedöms framtiden försiktigt positiv, inte

minst på grund av de satsningar förbundsstämman samlats kring och att behovet av folkbildning i samhället måste sägas vara större än på mycket länge.

Resultat och ställning

Förbundsstämman 2017 avsatte för 2019 750 tkr ur Utvecklingsfonden för fortsatt utveckling av IT-system. Utöver detta beslutade förbundsstyrelsen att underbalansera budgeten för 2019 med 3 740 tkr, varav 2 651 tkr finansierades genom att förbruka en tidigare ändamålsbestämd tillgångspost i balansräkningen. Budgeterat resultat för riksförbundet verksamhetsåret 2019 var således -1 140 tkr.

Utöver detta har Studieförbundet riksförbundet varit tvungna ta mycket stora kostnader för hanteringen av missförhållandena i Studieförbundet Västmanland. Återbetalning till Folkbildningsrådet tvingas riksförbundet ta, då avdelningen gick i konkurs. Bouppteckningen är vid bokslutet inte avslutad. Viss utdelning från konkursboet kan förväntas men det kommer inte täcka de kostnader som riksförbundet haft. Förbundsstyrelsen har beslutat att tillskjuta dels utvecklingsmedel och dels stödresurs till Studieförbundet Uppsala för att de skulle ha möjlighet att ta över och starta om verksamheten i Västmanlands län.

Under verksamhetsåret har situationen i Studieförbundet Östergötland, inte minst med det Film- och musikgymnasium som avdelningen driver, blivit allt mer tydliga och allvarliga. Studieförbundet riksförbundet har ställt ut ett borgensåtagande för avdelningen och därtill tagit hjälp av extern expertis för att bringa klarhet i förhållandena. Denna extraordinära utgift har riksförbundet bekostat som ett led i att stödja avdelningen. Totalt kostade detta stöd cirka 350 tkr.

Utgifterna summeras nedan.

Återbetalning till Folkbildningsrådet för felaktigt rapporterad verksamhet	3 211 tkr
Extra utredningskostnader av Västmanland samt stödresurs till Studieförbundet Uppsala för arbetet med övertagande av Västmanland	1 850 tkr*
Utvecklingsmedel till Studieförbundet Uppsala för övertagande av Västmanland	2 500 tkr
Extraordinär kostnad för Studieförbundet Östergötland	350 tkr
SUMMA	7 911 tkr

* Dessa kostnader fördelar sig på externa kostnader om ca 920 tkr samt personalkostnader om ca 927 tkr.

Externa kostnader samt personalkostnader ligger på ungefär samma nivå som 2018.

De extra statsbidragen har minskat jämfört med föregående år. Sammantaget har detta resulterat i en minskning av nettoomsättningen om totalt ca 14 mkr jämfört med tidigare verksamhetsår.

Studieförbundet, riksförbundet
 Organisationsnummer 802003-2895
 (Samtliga belopp anges i 1 000-tal kronor
 om inget annat anges)

Flerårsöversikt

	2019	2018	2017	2016	2015
Verksamhetens intäkter	252 390	266 533	263 386	260 410	241 857
Årets resultat	-11 483	-5 128	-2 141	-2 749	-5 812
Balansomslutning	25 046	33 261	38 107	41 984	58 304
Antal anställda	38	38	39	35	33
Soliditet %	48	71	75	67	53

Eget kapital 2019

	Garantifond	Ändamålsbestämda medel	Balanserat eget kapital	Totalt eget kapital
<i>Belopp i kronor</i>				
Ingående balans 2019-01-01	4 500 000	18 137 053	963 945	23 600 997
Ändamålsbestämt av styrelsen				
Utnyttjade ändamålsbestämde medel		-7 281 554	7 281 554	
Årets resultat			-11 483 999	-11 483 999
Utgående balans 2019-12-31	4 500 000	10 855 499	- 3 238 500	12 116 998
Ändamålsbestämde medel (tkr)	2019-12-31	2018-12-31		
Utvecklingsfond	10 555	11 305		
Avdelningsutveckling		1 381		
Särskild utvecklingsinsats	300	2 800		
Ej förbrukade statsbidrag		2 651		
	10 855	18 137		

Resultaträkning 2019

Studieförbundet, riksförbundet
Organisationsnummer 802003-2895
(Samtliga belopp anges i 1 000-tal kronor)

Resultaträkning	Not	2019-01-01 2019-12-31	2018-01-01 2018-12-31
Verksamhetens intäkter			
Bidrag	2	251 952	265 901
Övriga verksamhetsintäkter	3	438	632
Summa verksamhetens intäkter		252 390	266 533
Verksamhetens kostnader			
Förmedlade bidrag och verksamhetsstöd	4	-198 491	-208 360
Verksamhetskostnader	5	-32 452	-31 217
Övriga externa kostnader	6	-5 015	-5 181
Personalkostnader	7	-27 857	-26 960
Summa verksamhetens kostnader		-263 815	-271 718
Avskrivningar		-96	0
Verksamhetens resultat		-11 521	-5 185
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	8	38	56
Summa resultat från finansiella poster		-11 483	-5 129
Årets resultat		-11 483	-5 129
Fördelning av årets resultat			
Utnyttjande av ändamålsbestämda medel	9	7 282	3 000
Kvarstående belopp för året		-4 202	-2 129

Balansräkning 2019

Studiefremjandet, riksförbundet
Organisationsnummer 802003-2895
(Samtliga belopp anges i 1 000-tal kronor)

Balansräkning	Not	2019-12-31	2018-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>			
Programvara	10	0	0
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Inventarier	11	193	0
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Långfristiga värdepappersinnehav	12	1 405	1 405
Långfristiga fordringar	13	2 000	2 594
Summa anläggningstillgångar		3 598	3 999
Omsättningstillgångar			
<i>Varulager m.m. handelsvaror</i>			
		729	833
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		51	203
Aktuell skattefordran		81	0
Övriga fordringar	14	5 877	0
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	15	4 156	2 660
Summa		10 165	2 863
<i>Kassa och bank</i>		10 554	25 565
Summa omsättningstillgångar		21 448	29 261
Summa tillgångar		25 046	33 260
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Garantifond		4 500	4 500
Ändamålsbestämda medel		10 855	18 137
Balanserat kapital		-3 239	964
Summa eget kapital		12 116	23 601
Skulder			
<i>Avsättningar</i>			
Övriga avsättningar	16	2 500	0
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		3 761	3 657
Skatteskulder		0	85
Återkrav statsbidrag, Folkbildningsrådet	17	3 211	0
Övriga kortfristiga skulder	18	943	1 280
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	19	2 515	4 637
Summa kortfristiga skulder		10 430	9 659
Summa skulder		12 930	9 659
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		25 046	33 260

Kassaflödesanalys

Studieförbundet, riksförbundet.
Organisationsnummer 802003-2895
(Samtliga belopp anges i 1000-tal kronor)

Kassaflödesanalys	2019-01-01 2019-12-31	2018-01-01 2018-12-31
Den löpande verksamheten		
Verksamhetsresultat	-11 522	-5 185
Erhållen ränta	38	56
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet, m.m.	2 596	0
Summa	-8 888	-5 129
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital	-8 888	-5 129
<i>Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital</i>		
Ökning (-) / Minskning (+) av varulager	104	8
Ökning (-) / Minskning (+) kundfordringar	152	-179
Ökning (-) / Minskning (+) av rörelsefordringar	-7 455	4 272
Ökning (+) / Minskning (-) av rörelseskulder	1 108	215
Ökning (+) / Minskning (-) av övriga kortfristiga skulder	-337	67
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-15 316	-746
Investeringsverksamheten		
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	-289	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-289	0
Finansieringsverksamheten		
Amortering av långfristiga fordringar	594	250
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	594	250
Årets kassaflöde	-15 011	-496
Likvida medel vid årets början	25 565	26 061
Likvida medel vid årets slut	10 554	25 565

Noter

Studiefremjandet, riksförbundet.
Organisationsnummer 802003-2895
(Samtliga belopp i 1000-tal kronor om inget annat anges)

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Allmänna redovisningsprinciper

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3). Redovisningsprinciperna är oförändrade i jämförelse med föregående år.

Värderingsprinciper m.m.

Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats utifrån anskaffningsvärden om inget annat anges nedan.

Resultaträkning

Studiefremjandet riksförbundets årsredovisning har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och BFNAR 2012:1 (K3). Tillämpade principer är oförändrade jämfört med föregående år. De viktigaste redovisnings- och värderingsprinciperna som har använts vid upprättande av årsredovisningen sammanfattas nedan.

Resultaträkningen

Bidragsintäkter

Erhållna bidrag värderas till det verkliga värde av den tillgång som förbundet fått eller kommer att få. Intäkter värderas, om inget annat anges, till verkliga värdet av det som erhållits eller kommer att erhållas. Statsbidragen intäktsredovisas i de perioder när bidragen utbetalas till förbundet. Statsbidragen utbetalas till lokalavdelningarna samma år som bidraget erhålls från Folkbildningsrådet. Om bidragen är till för att täcka specifika kostnader, sker intäktsredovisningen på sådant sätt att intäkterna ställs mot de kostnader som bidragen är avsedda att täcka. Periodisering av intäkter och kostnader har skett enligt god redovisningssed.

Övriga verksamhetsintäkter

Övriga verksamhetsintäkter intäktsförs i den period då tjänsten utförs.

Leasing

Alla förbundets leasingavtal redovisas som operationella. Förbundet har endast lokalhyra som operationell leasing. Lokalhyran kostnadsförs linjärt över leasingperioden.

Ersättningar till anställda

Kortfristiga ersättningar

Kortfristiga ersättningar till anställda, exempelvis löner och semesterersättningar är ersättningar till anställda som förfaller inom 12 månader från balansdagen det år som den anställde tjänat in ersättningen. Kortfristiga ersättningar värderas till det odiskonterade beloppet som förbundet förväntas betala till

följd av den outnyttjade rättigheten.

Ersättningar efter avslutad anställning

Pensionsförpliktelserna klassificeras som avgiftsbestämda planer. Avgifterna för avgiftsbestämda planer redovisas som kostnad. Obetalda avgifter redovisas som skuld.

Avgiftsbestämda pensionsplaner

Förbundet betalar fastställda avgifter till andra juridiska personer avseende flera statliga planer och försäkringar för enskilda anställda. Förbundet har inga legala eller informella förpliktelser att betala ytterligare avgifter utöver betalningar av den fastställda avgiften som redovisas som en kostnad i den period där den relevanta tjänsten utförs.

Balansräkning

Balansräkningen

Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats till anskaffningsvärde om ingen annat anges.

Immateriella tillgångar

De immateriella tillgångarna utgörs av förvärvade utgifter för programvara. De redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar. Avskrivning sker linjärt över tillgångens nyttjandeperiod. I detta fall 5 år.

Borttagande från balansräkningen

Immateriell anläggningstillgång tas bort från balansräkningen vid utrangering eller avyttring eller när inte framtida ekonomiska fördelar väntas från användning, utrangering eller avyttring av tillgången. När immateriella anläggningstillgångar avyttras bestäms realisationsresultatet som skillnaden mellan försäljningspriset och tillgångens redovisade värde och redovisas i resultaträkningen i någon av posterna *Övriga rörelseintäkter* eller *Övriga rörelsekostnader*. Avskrivningen för immateriella anläggningstillgångar uppgår till 5 år.

Materiella anläggningstillgångar

Anläggningstillgångar värderas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar. Avskrivningar görs enligt en systematisk plan över tillgångarnas förväntade nyttjandeperiod, 5 år.

Borttagande från balansräkningen

Materiella anläggningstillgångar eller komponenter tas bort från balansräkningen vid utrangering eller avyttring eller när inte framtida ekonomiska fördelar väntas från användning, utrangering eller avyttring av tillgången eller komponenten.

När materiella anläggningstillgångar avyttras bestäms realisationsresultatet som skillnaden mellan försäljningspriset och tillgångens redovisade värde och redovisas i resultaträkningen i någon av posterna *Övriga rörelseintäkter* eller *Övriga rörelsekostnader*. Avskrivningen för materiella anläggningstillgångar uppgår till 3-5 år.

Varulager

Varulager värderas till det lägsta av anskaffningsvärde och nettoförsäljningsvärde på balansdagen.

Långfristiga värdepappersinnehav

Långfristiga värdepappersinnehav redovisas till anskaffningsvärde minskat med eventuell nedskrivning. I de fall marknadsvärdet understiger bokfört värde görs nedskrivning till det lägre värdet.

Redovisning och borttagande från balansräkningen

En finansiell tillgång eller finansiell skuld tas upp i balansräkningen när företaget blir part i instrumentets avtalsmässiga villkor. En finansiell tillgång tas bort från balansräkningen när den avtalsenliga rätten till kassaflödet från tillgången har upphört eller reglerats. Detsamma gäller när de risker och fördelar som är förknippade med innehavet i allt väsentligt överförs till annan part och föreningen inte längre har kontroll över den finansiella tillgången. En finansiell skuld tas bort från balansräkningen när den avtalade förpliktelsen fullgjorts eller upphört.

Kundfordringar

Kundfordringar och övriga fordringar som utgör omsättningstillgångar värderas individuellt till det belopp som beräknas inflyta.

Likvida medel

Likvida medel består av kassamedel och disponibla tillgodohavanden hos banker och andra kreditinstitut och andra kortfristiga, likvida placeringar som lätt kan omvandlas till känt belopp och som är utsatta för obetydlig risk för värdefluktuationer.

Sådana placeringar har en löptid på maximalt tre månader.

Värdering av finansiella skulder

Kortfristiga skulder redovisas till anskaffningsvärde.

Ändamålsbestämda medel

I posten Ändamålsbestämda medel i eget kapital redovisas ännu inte förbrukade bidrag och andra ändamålsbestämda medel. Utvecklingsfond: Avsatt av förbundsstämman, stämman förfogar över medlen.

Avdelningsutveckling: Upplöst under 2019.

Särskild utvecklingsinsats: Avsatt vinst vid försäljning av fonder. Förbundsstämman förfogar över dessa medel. Ges till avdelningar men skall komma hela organisationen till gagn. Ansökan från avdelning grund för FS-beslut.

Ej förbrukade statsbidrag/resursmedel: Nyttjad under 2019.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen upprättas enligt indirekt metod och visar föreningens in- och utbetalningar uppdelade på löpande verksamheten, investeringsverksamheten eller finansieringsverksamheten. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medfört in- eller utbetalningar. Som likvida medel klassificeras förutom kassamedel, disponibla tillgodohavanden hos banker och andra kreditinstitut, samt kortfristiga likvida placeringar som är noterade på en marknadsplats.

	2019	2018
Not 2 Bidrag		
Ordinarie statsbidrag från Folkbildningsrådet	239 064	243 385
Asylbidrag från Folkbildningsrådet	16 099	22 407
Extra statsbidrag från Folkbildningsrådet från 2017	0	109
Återkrav statsbidrag från Folkbildningsrådet	-3 211	0
Summa	251 952	265 901
Not 3 Övriga verksamhetsintäkter		
Övriga erhållna bidrag, vidarefaktureringar m.m.	438	632
Summa	438	632
Not 4 Förmedlade bidrag och verksamhetsstöd		
Statsbidrag till lokalavdelningar	183 200	186 790
Statsbidrag till lokalavdelningar asylverksamhet	15 235	21 469
Övriga bidrag till lokalavdelningar	56	101
Summa	198 491	208 360
Not 5 Verksamhetskostnader		
IT-kostnader	9 340	12 495
Resor, kost och logi	3 297	2 370
Förändring av lager	85	0
Marknadsföring	567	372
Köpta tjänster*	12 976	12 579
Övriga verksamhetskostnader**	6 187	3 401
Summa	32 452	31 217

Kostnader för utredning Västmanland uppgår under denna not till 897 847 kronor.

* I beloppet ingår bland annat uppdragstagare inom Studieförbundet samt inhyrda konsulter för att täcka upp ett antal vakanta tjänster på riksförbundet, vilket skedde i större utsträckning under 2019 jämfört med föregående år.

** I beloppet ingår bland annat STIM, IDEA, Gustavavgift och Sami Bonus.

Dokumentnummer: Sebb991c9789d

Signerad av (TW), (SL), (IGB), (BJ), (AB), (ZA), (LR), (SR), (JB), (DIA), (BB) av 52 (GÖ), (SS), (JP)

	2019	2018
Not 6 Övriga externa kostnader		
Lokalhyra	2 744	2 854
Ersättning till revisorer, revisionsuppdrag PWC	334	297
Övriga externa kostnader	1 937	2 031
Summa	5 015	5 182

Leasingkostnader

Lokalkostnaderna förfaller enligt följande:

Inom 1 år	2 444	
1-5 år	3 666	

Kostnader för utredning Västmanland uppgår under denna not till 23 324 kronor.

Not 7 Anställda och personalkostnader

Medelantalet anställda

Kvinnor	26	24
Män	12	14

Totalt medelantalet anställda	38	38
--------------------------------------	-----------	-----------

Könsfördelning i styrelsen

Kvinnor	7	6
Män	5	6

Totalt antal ordinarie ledamöter i styrelsen	12	12
---	-----------	-----------

Löner och andra ersättningar samt sociala kostnader, inklusive pensionskostnader

Löner och andra ersättningar

Ledamöter i styrelse och förbundschef	1 329	1 126
Anställda	15 762	16 140

Summa	17 091	17 266
--------------	---------------	---------------

Arbetsmarknadsbidrag

Under året erhållet arbetsmarknadsbidrag	89	231
--	----	-----

Sociala kostnader	7 580	7 311
(varav pensionskostnader exklusive särskild löneskatt)	1 699	1 742

Summa	7 580	7 311
--------------	--------------	--------------

Varav pensionskostnader och löneväxling avseende styrelse och ledande befattning	139	136
--	-----	-----

Kostnader för utredning Västmanland uppgår under denna not till 927 914 kronor.

Not 8 Ränteintäkter och liknande resultatposter

Räntor	38	56
Summa	38	56

	2019	2018
Not 9 Utnyttjade/reservering av ändamålsbestämda medel		
Nyttjande av medel från utvecklingsfonden	7 282	3 000
Summa	7 282	3 000

750 tkr avser av stämman beslutat nyttjande ur Utvecklingsfond för IT-investeringar. 2 651 tkr avser av förbundsstyrelsen beslutat nyttjande för gemensamma utveckling av gemensam extern hemsida samt av bl.a. ekonomifunktionen. 2 500 tkr avser av förbundsstyrelsen beslutat utvecklingsstöd till Uppsala-Västmanland. Upplösning av avsättning beslutad av förbundsstyrelsen 1 381 tkr.

	2019-12-31	2018-12-31
Not 10 Programvara		
<i>Programvara</i>		
Ingående anskaffningsvärde	478	478
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	478	478
Ingående avskrivningar	-478	-478
Årets avskrivningar	0	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	-478	-478
Utgående bokfört värde	0	0

Not 11 Inventarier		
Ingående anskaffningsvärde	2 273	2 273
Inköp under året	289	0
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	2 562	2 273
Ingående avskrivningar	-2 273	-2 273
Årets avskrivningar	-96	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	-2 369	-2 273
Utgående bokfört värde	193	0

Not 12 Långfristiga värdepappersinnehav		
Ingående bokfört värde	1 405	1 405
Årets försäljning	0	0
Årets nedskrivningar	0	0
Utgående bokfört värde	1 405	1 405
Företag och antal fondandelar		
Aktiefond	1 405	1 405
Bokfört värde	1 405	1 405
Marknadsvärde	4 038	3 125

Not 13 Långfristiga fordringar		
Ingående bokfört värde	2 594	2 844
Amorteringar	-594	-250
Utgående bokfört värde	2 000	2 594

	2019-12-31	2018-12-31
Not 14 Övriga fordringar		
Kortfristiga fordringar avdelningar	5 815	0
Andra kortfristiga fordringar	62	0
Summa	5 877	0
Not 15 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		
Förutbetalda hyror	933	659
Övriga poster	3 223	2 001
Summa	4 156	2 660
Not 16 Avsättningar		
Redovisat värde vid årets ingång		
Avsättningar för beslutade utbetalningar då formella förutsättningar ännu ej uppstått för verkställighet	2 500	0
Redovisat värde vid årets utgång	2 500	0
Not 17 Återkrav statsbidrag		
Återkrav statsbidrag 2018-2019, Folkbildningsrådet	3 211	0
Summa	3 211	0
Not 18 Kortfristiga skulder		
Kortfristiga skulder till lokalavdelning	0	454
Övriga kortfristiga skulder	943	826
Summa	943	1 280
Not 19 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		
Semesterlöner inklusive sociala avgifter	1 642	1 630
Övriga upplupna kostnader	873	3 007
Summa upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	2 515	4 637
Not 20 Eventualförpliktelser		
Likviditetsgaranti avseende Östergötland	6 000	0
Summa eventualförpliktelser	6 000	0
Not 21 Likvida medel		
Följande delkomponenter ingår i likvida medel:		
Banktillgodohavande	10 554	25 565
Summa	10 554	25 565

Not 17 Väsentliga händelser efter räkenskapsårets slut

Under vintern 2019 påbörjades en särskild granskning av Studieförbundet Stockholm med anledning av misstankar kring dubbelrapportering och felaktig rapportering av verksamhet. Resultatet av denna granskning kommer att presenteras i början av verksamhetsåret 2020.

I januari 2020 fastslog förbundsstyrelsen en ny placeringspolicy som ersätter tidigare gällande policy för riksförbundet respektive hela Studieförbundet. Framtagandet av placeringspolicy har arbetats fram av förbundsstyrelsens ekonomiskutskott. Policyn reglerar mål med förvaltningen av kapital samt vilka tillgångsslag som placeringar får användas.

De nya stadgar som förbundsstämman 2019 fastställt trädde i kraft för riksförbundet då förbundsstämmoprotokollet justerats. Vid årsskiftet övergick organisationen formellt till en ren tvåledsorganisation.

Den smitta som spridit sig över världen, covid-19, och som ger stor påverkan på samhället kommer också naturligtvis påverka Studieförbundets verksamhet. Studieförbundet följer Folkhälsomyndighetens rekommendationer vilket begränsar sammankomster och fysiska möten i olika sammanhang. Det innebär redan nu färre deltagare och att det är en risk att verksamhet som kräver fysiska träffar kommer att behöva

pausas. Alternativ för att ha fortsatt verksamhet i digital form så långt det går ses över. Dialog pågår både med Studieförbundet i samverkan för att ha en gemensam hållning i situationen samt med Folkbildningsrådet och hur framtida statsbidrag ska komma att hanteras.

Med anledning av denna minskning av verksamhet hos avdelningarna påverkas Studieförbundet av till exempel förloerade hyresintäkter där avdelningen har lokaler i egen regi och som de hyr ut. Även risk finns för att övriga bidrag, t ex kommun- och regionbidrag, kommer att minska då verksamhet inte kommer kunna genomföras som planerat. I dagsläget råder det stor osäkerhet kring detta liksom hur länge rekommendationerna från myndigheterna kommer att gälla. Utöver detta, i det korta perspektivet, kvarstår direkta kostnader då resor, konferenser o dyl har bokats av utan återbetalning.

Studieförbundets personal kommer att påverkas både genom en större andel sjukfrånvaro i och med att smittan sprider sig men också handläggare på avdelningarna som inte kommer kunna sysselsättas då verksamhet ställs de facto in. Omfattningen av den totala påverkan är mycket svår att förutse, men precis som övriga delar av samhället kommer Studieförbundet se tydliga konsekvenser av det som sker.

Studieförbundet, riksförbundet.
Organisationsnummer 802003-2895

Stockholm 2020-03-31

Underskrifter

Tommy Winberg
Förbundsordförande

Stina Lindblad
Vice förbundsordförande

Inger Grape-Burns

Zlatko Avdagic

Andreas Brodin

Bertil Jonsson

Lovisa Roos

Sandra Ruuda

Jakob Beijer

Douglas Thisell

Kaj Sivervik

Gustav Öhrn
Förbundschef

Vår revisionsberättelse har avlämnats 2020-xx-xx

Jens Persson
Auktoriserad revisor

Sven-Eric Svensson
Förtroendevald revisor

Dokumentnummer: Sebb991c9789d

Signerad av (TW), (SL), (IGB), (BJ), (AB), (ZA), (LR), (SR), (JB), (DIA), (SS) av 52
(GÖ), (SS), (JP)

Revisionsberättelse

*Studiefrämjandet ska vara en frigörande kraft
för människors möjligheter – i ett samhälle med
respekt för naturens och kulturens mångfald.*

Studiefrämjandets vision

